

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, šest strani
din 250 —, osem strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Vojaška zveza Italija — Madžarska

Ob priliki razgovorov med italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom in madžarskim zunanjim ministrom grofom Czakyjem v Benetkah od 5. do 6. januarja je bil dosežen sporazum za sklenitev vojaške zveze med Italijo in Madžarsko. Italija se je zavezala, da priskoči Madžarski na

pomoč za primer vsakega napada nanjo. Pri tej zvezi računata Italija in Madžarska z možnostjo sovjetskega napada na Madžarsko ali Romunijo. Po italijanskem naročilu bo uredila Madžarska najprej svoje odnose z Romunijo, kar se tiče madžarske manjšine na Romunskem. Prihod-

nje dni pričakujejo v Rimu obisk romunskega zunanjega ministra Gafenca, ki bo na povabilo italijanske vlade razpravljal z italijanskim zunanjim ministrom o italijanskih predlogih za ureditev mirnega sožitja med Romunijo in Madžarsko.

Finci po enomesečnih bojih zmagoviti

Ob enomesečni bilanci vojne

V minulem tednu je delala Finska pred svetom enomesečni zaključek neprestanih in zanjo zmagovitih bojev s sovjetsko Rusijo.

V enomesečni vojni so dokazali Finci, koliko premore samozavest in ljubezen malega naroda do domovine tudi proti več nego desetkratni premoči, katera se bori prisiljena s strojniciami z narodom, ki hoče samo svoboden razvoj na lastni zemlji.

Finci so izvojevali na vseh frontah tolike uspehe, da so si svoj položaj v vojaškem oziru znatno izboljšali ter utrdili napram začetku vsiljene jim vojne.

Najhujši napad se spremenil v boje iz strelskih jarkov

Rusi so najbližje finskemu ozemlju na Karelijski ožini. Na tej črti so poslali sovjeti v boj pred Božičem najboljše ter sveže čete. Napade pehote je pripravljalo topništvo in jih podpiralo tisoč tankov. Finci so odbili vse številne množinske navale. Na južnem bojišču so se izkazale finske čete v bojih s sovjetskimi tanki, katerih so izgubili Rusi samo na tem odseku 400.

Na Karelijski ožini je po enomesečnem napadanju sovjetska vojska tam, kjer je stala in začela koj po vdoru na finska tla. Na tem ozkem pasu je najbrž za ves letošnji zimski čas zaustavljen ruski napad in se bosta sovražni vrsti borili vsaka iz svojih utrjenih strelskih jarkov.

Ruski poraz na osredju in severu Finske

Na druge fronte na Finskem so vrgli sovjeti svoje čete zvečine po železniški zvezi Leningrad—Murmansk. Iz železniških vagonov izložena ruska pehota, topništvo in tanki so se spustili na več mestih v notranjost Finske po cestah ter potih od Ladoškega jezera pa čisto do severa. Na teh vojnih pohodih so se Finci ruski premoči od začetka spretno umikali v gozdnato in jezernato notranjost dežele. Finski umiki so slikala ruska vojna poročila kot zmage, ki bodo v najkrajšem času zaključene s prerezanjem Finske na južni in severni del. Ko so bile ruske kolone s tanki že da- leč v finskih gozdovih, pa so dokazali ma-

loštevni Finci na smučeh, da sta jim visoki smrekov gozd ter jezero dom. Finski umiki so bili samo past za ruske vojaške množice, katere so v najostrejši zimi finski smučarji z vso naglico po gozdovih obkoljevali, jih zajeli na tisoče s tanki, topovi ter raznim vojnim blagom, na tisoče pa je bilo postreljenih ali pa so zmrznili. S spretnimi protiofenzivami po finskem gozdnatem ozemlju so dosegli Finci velike zmage na več mestih, pognali preostanke Rusov preko meje in prodrli sami z močnimi patroljami do železnice Leningrad—Murmansk, katera je od Fincev na več mestih razdejana do nerabnosti.

Rusi so se lotili pohoda nad Fince z morske strani in so se polastili finskega edinega pristanišča Petsamo na severu, kjer so prodrli nekaj deset kilometrov niže od luke. Tudi na tem odseku so bili poraženi, so na umiku in so Finci zopet gospodarji v Petsamu.

V zraku in na morju

V enem mesecu so sovjetske bombe povročile po raznih finskih obalnih mestih precej škode in je bilo pobitih mnogo civilistov. Navzlic vsemu naporu sovjetskega

letalstva, da bi finski narod oplašilo, ni bil dosežen nikak uspeh. Celo nasprotno!

Finsko protiletalsko topništvo je sestrelilo v enem mesecu 150 sovjetskih letal. Finska letala pa so znatno ovirala oskrbo sovjetskih čet in njih prevoz na bojišča.

Ruska vojna mornarica ni dosegla v enem mesecu niti najmanjšega uspeha, ker jo je držalo finsko obalno topništvo v toliki oddaljenosti od obrežja, da ni mogla obstreljevati finskih mest ob obalah.

Odjek finskih uspehov v svetu

Kratko označene finske zmage so odjeknile mogočno po vsem svetu. Velesile uvidevajo, da je treba ugoden finski položaj vsestransko podpreti. Finci ne branijo samo svoje domovine pred poplavo z brezverskim boljševizmom, ampak vso zapadno civilizacijo! Anglija in Francija že pošiljata Fincem letala ter vojne potrebščine. Amerika in razne druge države so zbrale lepe milijone za podporo Fincem. Najkrepkejši mladi svet iz vseh delov sveta brzi na tisoče v vrste prostovoljcev, kateri hočejo na finska bojišča.

Vsem malim narodom pa je Fincev v enem mesecu dokazal, kako je treba dobro pripravljenu Davidu nastopati, da napram Goljatu obrani najdražjo svetinjo — svobodo!

Angleško - skandinavski sporazum

Sklenjen je med Anglijo in severnimi državami (Švedska in Norveška) sporazum glede pomoči Finski, katera bo šla čez norveško in švedsko ozemlje. V glavnem

bo šlo za prevoz streliva. Švedska bo še naprej pošiljala Finski iz svojih lastnih zalog potrebni vojni material kot predjem, ki ga bo Anglija pozneje poravnala.

Dalekosežni ukrepi Nemčije

Nemški maršal Göring bo kot novoimenovani diktator nemškega vojnega gospodarstva izdal v teku osmih dni najstrožje ukrepe. Med temi ukrepi bodo najvažnejši ti-le: vse trgovine, katerim bo zmanjkalo blaga, bodo zaprte, njihova denarna sredstva bodo zasežena v prid države. Ustvarili bodo za vso Nemčijo ljudske kuhinje (prepovedano bo samostojno gospodinj-

stvo). Vsa živilska industrija bo podvržena ostremu pregledu, odvišna podjetja bodo zaprta. Izvršil se bo popis obleke in obutve civilnega prebivalstva od hiše do hiše po vsej Nemčiji. Zasežene bodo vse zaloge stare obleke, ki bo predelana za vojsko. Temeljito bodo prečistili upravo narodno-socialistične stranke in armade. S temi ukrepi mislijo prebrestiti težave.

Ozdravljenje družbe iz družine

Zlo, ki hoče priti v svetu do nadvlade, sili predvsem v družine, da v njih zajame posameznike in iz njih okuži človeško družbo. Podlaga družine je zakonska zveza, njena edinost, svetost in nerazdružljivost. Kjer se zlu posreči, da to podlago razrahlja ali celo poruši, tam se naseli nesreča in gorje: mož je nasilnik, žena sužnja, otroci brez prava in varstva. Žal da je danes mnogo takšnih družin, ki nalikujejo na žalostne razvaline, onečaščena svetišča, kjer vlada grozota razdejavanja.

Da bi družino odrešil, je učlovečeni Sin božji postal član družine. Ko je postal otrok, je razglasil pravice otroka. V svoji sveti Materi je človeštvu postavil pred oči dostojanstvo žene in matere. V svetem Jožefu, svojem redniku in varuhu in družinskem poglavarju, je vsem možem oskrbel prekrasnega vzornika. Zakonsko zvezo je dvignil k časti zakramenta ter ji dal v svoji zvezi s Cerkvijo najvišji zgled. Z odrešitvijo in posvetitvijo družine je Zveličar odrešil in povzdignil vso človeško družbo. To veliko resnico nam oznanja božični praznik, ki je pravi rodbinski praznik. Da bi ljudje še globlje proniknili z duhom in srcem v namen in pomen družine in njeno ozko zvezo z družbo, je Cerkev vpeljala v božični dobi poseben praznik Svete Družine, ki se je obhajal preteklo nedeljo.

Družina je celica, ki iz nje raste narod in družba. Družina daje člane narodu, državi, družbi in Cerkvi. Po družini, ki je postala krščanska, se je svet pokristjanil. Po družini se svet razkristjanjuje. Prerok Ozeja, oster kritik takratnih socialnih razmer, je

zapisal te besede: »V deželi ni zvestobe in ni usmiljenosti in ni spoznanja božjega. Kakor povoden se razliva kletev in laž in morija in tatvina in prešeštvo in kri se za krvjo preliva« (Oz 4, 1. 2). S temi ostrimi besedami je prerok ožigosal razmere, ki so vladale v izraelskem kraljestvu, še bolj v poganstvu dobe pred Kristusom in še bolj v sodobnem poganstvu. Razmere, ki vladajo danes na svetu, so dovolj jasen in glasen dokaz, kako upravičene so prerokove besede.

Rešitev more in mora priti iz in po družini. Zato pa v družine zvestobo! Zvestobo med zakonskima, zvestobo staršev do otrok in otrok do staršev! Iz takšnih družin izhaja mladina, ki je vajena živeti v zvestobi, ki bo torej vedno ohranila zvestobo božjim, cerkvenim in svetnim zakonom, zvestobo narodu, domovini in državi. V družine duha usmiljenosti in krščanske ljubezni! Družina, ki v njej vlada med vzemi člani medsebojna ljubezen, je šola socialnih kreposti, predvsem poleg pravičnosti prepotrebne ljubezni, usmiljenosti in dobrotelčnosti. V družine več pravega božjega spoznanja! Družina, v kateri starši z otroki častijo in molijo Boga in se vsi člani trudijo ravnati v mišljenju, hotenju in delovanju po božji postavi in cerkvenih navodilih, je pravo svetišče. In še več. Takšna družina je najmočnejša trdnjava zoper prodirajoče brezboštvo in poganstvo. Skupnost takšnih družin tvori najmočnejšo utrdbeno črto, ob kateri se razbijejo vsi napadi komunističnega brezboštva in nacionalističnega poganstva.

Savinjčan:

Organizirajmo mlekarstvo na Štajerskem!

Na Štajerskem gre vsako leto pri mlekarstvu v izgubo dve sto milijonov dinarjev

Te dni je izšel nadvse okusno opremljen koledarček, ki ga je izdala zveza mlekarških zadrug. Najbolj je zanimiva statistika mlekarških zadrug v Sloveniji, iz katere je razvidno, da izmed 63 zadrug obstoja na ozemlju bivše Štajerske samo pet, pa še pri teh so delavne samo dve. In vendar bi bile mlekarške zadruge na Štajerskem morda bolj potrebne kot na Kranjskem, kajti štajerski kmet nima skoraj nobenih dohodkov, dočim ima prebivalstvo Kranjske bogat vir dohodkov v tujskem prometu, industriji ter pri raznih drugih zaposlitvah, pri čemer igra važno vlogo tudi uradništvo, kjer je brez dvoma več Kranjcev kot Štajercev.

Mleka je na Štajerskem kljub nepopolni živinoreji še vedno več kot dovolj, saj nam statistika govori, da dajo krave na Štajerskem letno približno 125 milijonov litrov mleka, od katerega se proda v svežem stanju in porabi za napravo masla približno le okrog 22 milijonov litrov. Ostane torej še vedno okrog 100 milijonov litrov mleka tako rekoč neuporabljenih, kajti v kolikor se ga porabi za krmljenje prašičev, ne pride pri dohodkih niti do izraza. Če bi računali liter mleka samo po 1 din, bi zneslo to 100 milijonov dinarjev, v resnici je pa sedaj mleko skoraj povsod po 1.50 do 2 din, ponekod pa po 2.50 do 3 din liter, radi

česar lahko rečemo, da gre na bivšem Štajerskem vsako leto v izgubo samo pri mleku okrog 200 milijonov dinarjev. Ta vsota je tako velika, da se ob njej vsekakor izplača ustaviti, posebnono v današnjih časih, ko povsod primanjkuje živil.

Kako je s tržišči za štajersko mlekarstvo?

Vzrok, da mlekarstvo na Štajerskem ni prišlo do večjega razmaha, je po ugotovitvah strokovnjakov baje v tem, ker smo se po vojni Štajerci navezali izključno na avstrijski mlečni trg, ki se je pa v par letih po vojni osamosvojil. Tudi naši izdelki niso odgovarjali, posebno ne iz zdravstvenih ozirov. Ti vzroki pa niso take narave, da bi se ne dali odpraviti. Naša soseda Nemčija kot naslednica bivše Avstrije je morala že pred izbruhom vojne uvoziti okrog 8000 vagonov masla in nad 3000 vagonov sira, v sedanjem stanju in tudi še po končani vojni pa bo brez dvoma porabila še mnogo več. Prav tako bi se sedaj lahko našel trg za naše mlečne produkte tudi po drugih državah. Taka tržišča bi nam ostala lahko še po končani vojni, kajti če bi naše blago odgovarjalo — za kar moramo poskrbeti — bodo odjemalci tudi po vojni zahtevali naše blago. Osvojiti in prodreti na tržišča z našim blagom je torej sedaj najbolj ugoden čas, katerega pod nobenim pogojem ne smemo zamuditi.

Stara ali nova pota?

Dejstva, ki sem jih navedel, nas ne smejo pustiti več pri spanju pravičnega. Treba bo takoj začeti s premišljenim načrtnim delom. V prvi vrsti je treba organizirati domači trg, kar velja predvsem za mestne in industrijske okoliše. Pri tem se pa ne sme hoditi po starih potih, ko je vsak zbiralec mleka gledal samo na to, da je dobil skupaj čim več mleka, brez ozira na snago in pristnost. Tako se je zgodilo, da je bil dostikrat v posodi namesto masla d... Kmet-dobavitelj mleka se tedaj pač ni brigal za snago, saj sta se za njegovo mleko stalno pulila po dva do trije odjemalci. Na ta način je prišlo do tega, da so se nam oni, ki so morali uživati na ta način zbrano mleko in njega produkte, lepo zahvalili za vse skupaj. Zato se organizacija novega mlekarškega trga nikakor ne sme prepustiti izključno privatnikom, kajti ti se zanimajo za mleko samo toliko časa, dokler se pri njem mastno zasluži.

Kakšna pota torej ostanejo?

Vem, da bo marsikdo na to rekel: Kdo za božjo voljo pa naj potem organizira naš mlečni trg? Z zadrugami imamo tako žalostne izkušnje, da se jih kar bojimo. — Resnica je, da je v glavnem neuspeh mlekarških zadrug na Štajerskem kriv sedanjemu stanju mlekarstva. Vendar pa brez združne organizacije mlekarstva na Štajerskem ne bo mogoče spraviti z mrtve točke. Zadržno organizacijo pa morata oživiti dva činitelja, ki sta: kmet-producent in pa organizatorično nadzorno vodstvo od strani oblastva, pri čemer bi imela glavno vlogo baš Kmetijska zbornica.

Kateri činitelj naj začne z delom?

Ker je prvi činitelj, kmet, zaradi dosedanjih slabih izkušenj z zadrugami nezaupen, bi moral začeti z delom predvsem drugi činitelj. Saj so tudi na bivšem Kranjskem, kjer je sedaj mlekarstvo v tako lepem razvoju, naše javne ustanove žrtvovale lepe vsote, da so postavile njihovo mlekarstvo na sedanjo višino. Te vsote so šle v precejšnji meri tudi iz žepov prebivalcev bivše Štajerske, zato bi bilo vsekakor prav in pravično, da bi se sedaj storilo isto z organizacijo mlekarstva na Štajerskem. Treba bi bilo namreč postaviti več modernih mlekar, ki bi izdelovale prvovrsten sir in maslo. Za moderne mlekarne je pa treba kapitala, ki ga reven štajerski kmet ne premore. Le ustanove z javnopravnim značajem, ki razpolagajo s tozadevnimi krediti, so zmožne česa takšnega. V ta namen bi prišle v poštev: Kmetijska zbornica, Kmečka zveza, Zadržna zveza, mestne ter trške občine. Te so predvsem poklicane, da organizirajo mlekarstvo na Štajerskem ter na ta način preprečijo, da ne bodo šli vsako leto milijoni v izgubo.

Da ne bo ostalo samo pri besedah, bi naj Kmetijska zbornica čimprej sklicala anketo zastopnikov mestnih in občinskih občin, denarnih zavodov ter gospodarskih zadrug. Na anketi se naj napravi načrt za obnovo mlekarstva na Štajerskem, določi se naj, kje je predvsem potrebno postaviti mlekarne. Predvsem je pa potrebno, da se za organizacijo mlekarstva preskrbe krediti. Brez denarja je vse govorjenje in vsi navsveti zaman. Potrebni denar in pa solidno vodstvo pa bo tudi mlekarstvo na Štajerskem oživelo tako, kot mlekarstvo na Kranjskem.

Po Jugoslaviji

Po novem volilnem zakonu je razdeljena Slovenija na 6 volilnih okrožij. Končno besedilo načrta novega volilnega zakona je izdelano. Volitve po novem zakonu se bodo vršile po volilskih okrožjih z državno listo s tajnim glasovanjem. Volilno pravico ima vsak moški državljan, ki je izpolnil 21. leto. Po vsej državi bo 50 volilnih okrožij in od teh odpade na Slovenijo 6. Eden poslanec pride na 30.000 prebivalcev. Če bo višek prebivalstva večji od 30 tisoč, se bo volil še en poslanec. Na državni listi bo voljenih skupaj 50 poslancev. Bivša mariborska oblast bo obsegala naslednja volilna okrožja: Maribor z okrajji Prevalje, Gornji grad, Slovenj gradec, Maribor levi breg; Murska Sobota z okrajji Muska Sobota, Dolnja Lendava, Ljutomer in Maribor desni breg; Celje z okrajji Krško, Brežice, Šmarje pri Jelšah, Laško in Celje. Ljubljanska oblast obsega okrožja: Ljubljana z okrajji Radovljica, Kranj, Kamnik, Ljubljana okolica in Škofja Loka; okrožje zase je Ljubljana mesto; Novo mesto z okrajji Logatec, Kočevje, Črnomelj in Novo mesto. Osrednji vrhovni volilni organ tvori državni odbor. V odboru bodo predsednik Stola sedmorice v Zagrebu, predsedniki Vrhovnih sodišč v Ljubljani, Sarajevu in Podgorici in predsednik Kasacijskega sodišča v Novem Sadu.

Slovenski komunisti so se zatekli v Zagreb, kakor da bi tamkaj cvetela večja svoboda kot v Sloveniji. Začeli so izdajati v Zagrebu komunističen list v slovenskem jeziku pod naslovom »Nova ljudska pravica«. Ta Stalinova pravica pa nima sreče, kakor tudi ne Stalinova vojna akcija zoper Fince. Državno pravičnost v Zagrebu je namreč prvo številko tega lista od dne 15. decembra zaplenilo.

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črevih, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

— Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Dedič odklonil milijonsko dediščino

V Washingtonu se je zgodil gotovo neobičajni primer, da je splošni dedič odklonil milijonsko dediščino. Pokojni milijonar Thompson je zapustil tri milijone dolarjev svojemu bratranču, uradniku Thompsonu Charlesu. Ko so razglasili oporoko, je Charles presenetil navzoče z izjavo, da mora to dediščino zavrniti, ker si je pokojnik pridobil to imetje na nepošten način. Njegovega stališča niso mogli omajati, tako da so morali dediščino naložiti, dokler se ne najdejo drugi upravičenci do nje.

*

Novice iz domačih krajev

K 80 letnici kanonika V. Mikuša

V duševni čistosti in pri telesnem zdravju je dočakal 80 letnico 7. januarja t. l. g. Valentin Mikuš, župnik v Št. Juriju ob južni žel. in častni kanonik lavantinski. Rodil se je v Gornjem gradu. Srednjo šolo je končal v Celju. V mašnika je bil posvečen l. 1883. Kaplan je bil v Konjicah, odkoder je prišel v Št. Jurij ob juž. žel., kjer že deluje nad 50 let kot dušni pastir. Leta 1897. je postal šentjurski župnik. Za izredne zasluge v dušeskrbju je bil l. 1930. imenovan za častnega kanonika lavantinskega. L. 1933. je obhajal zlato sv. mašo.

Gospod kanonik je bil vedno navdušen narodnjak. V duhovniški službi je posvetil vse svoje moči cerkvi, šoli in prosveti. Na njegovo pobudo sta bili zgrajeni v Št. Jurju nova šola in Hranilnica in posojilnica.

Najhujši udarec zanj je bil, ko so ga njegovi politični nasprotniki v naši novi državi ovadili in je moral v častiljivi starosti pred sodišče za zaščito države. 40 najbolj uglednim šentjurskim gre priznanje, da so pred sodnijo nastopili odločno proti izmišljenim obdolžitvam svojega priljubljenega dušnega pastirja ter izpričali njegovo nedolžnost.

Gospod jubilat lahko gleda s ponosom na svojo tolikoletno delo, katerega je že opravil v vinogradu Gospodovem za utrditev katoliške Cerkve in za zveličanje duš. Gospodu kanoniku izreka »Slov. Gospodar« k izrednemu jubileju iskrene častitke!

*

Dvojni jubilej. Pred kratkim je praznoval 70 letnico rojstva g. Oberžan Mihael po domače Zelič iz Briš pri Zidanem mostu. Dne 12. januarja 1939 pa bo obhajal 40 letnico zakonske zveze s svojo pridno ženo Antonijo. Oba poznajo bližnji in daljnji, posebno pa še berači in brezposelni, ki vedno najdejo pri »Zeliču« prenočišče, kadar kdo zaprosi. Dobra gospodinja vsakemu popotniku postreže z večerjo in zajtrkom, tako, da se vsak rad zateče v to hišo. Gospodar Mihael, ki je že predal posestvo svoji hčerki, je bil dolgoleten žu-

pan občine Loka pri Zidanem mostu, kot odbornik pa še sedaj zastopa svojo vas pri občini. Kot delaven, pošten gospodar, strogih krščanskih načel, je čislán vsepovsod. Jubilat je zvest naročnik »Slov. Gospodarja«, ki je kljub starosti še vedno mladostno razpoložen in vedrega obraza. — Vsi njegovi prijatelji in znanci mu k jubileju iskreno čestitamo in mu kličemo: Še na mnoga leta!

~~~~~

Huda pokora zaradi izgubljenih 6 din. Devetletnega Albina Potočnika s Pobrežja pri Mariboru je poslala mati s šestimi dinarji v trgovino. Fant je zgubil med potjo denar in se ni upal domov. Po štirih dneh iskanja so ga odkrili skritega v listnjaku. Dečka so morali koj oddati v bolnišnico, ker sta mu zmrznili obe nogi.

Ponesrečila pri športu. Med smukanjem pod Mariborsko kočo na Pohorju je padla znana smučarka Loti Cetinova tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. — Pri sankanju s krmilnimi sankami pod Kalvarijo v Mariboru si je zlomil levo nogo Marko Pogačnik, sedmošolec in sin bančnega ravnatelja g. Bogdana Pogačnika v Mariboru.

Z zmrznjenimi nogami in rokami v bolnišnico. Jožef Pernat, 18 letni tkalec iz Zg. Radvanja pri Mariboru, je radi slabosti v hudem mrazu na cesti obležal ter zaspal. K sreči so ga pravočasno opazili mimoideči, ki so poklicali mestne reševalce, kateri so na nogah ter rokah zmrznjenega prepeljali v bolnišnico.

Nogo si zlomil vsled padca po ledu. Karel Jek, 35 letni steklarski pomočnik iz Rogaske Slatine, je padel na poledenelih tleh tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Visokošolec smrtno ponesrečil. 35 letni ljubljanski visokošolec Milan Gostiša se je vračal domov in šel preko železniškega prelaza v Aleševčevi ulici v Ljubljani. Preslišal je prihod vlaka, kojega lokomotiva ga je tresčila ob stran in je obležal nezavesten. Gostiša so prepeljali koj v bolnišnico, kjer je izdihnil radi močno prepite lobanje.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

Pred šestimi meseci se je hotel ta trinog ženiti. Brez nadaljnega je šel v hišo kmeta Perova, očeta najlepšega dekleta v vasi.

»Tvojo hčer Natalijo hočem imeti za ženo,« je rekel Perovu, ki ga je ves preplašen gledal.

Oče je ostal nem. Dobro je vedel, da šubin ne čaka na njegov pristanek.

Natalija je prebledela. Spregovoriti si ni upala, ker je vedela, da bi ugovor izzval šubinovo jezo, ki bi jo divjak stresel nad njo in starši.

Šubin je opazil spremembo na dekletovem obrazu. Videl je, da se je vsa tresla. A za vse to se ni zmenil.

»Pojdi!« ji je namignil, kakor da bi poklical svojega psa.

Ker se Natalija ni zganila, jo je zgrabil za roko in divje potegnil za seboj.

Deklica je morala iti brez slovesa. Ko je stopala ob strani divjaka, so ji kolena klecala, srce pa ji je

močno razbijalo v prsih. Mož jo je peljal v hišo, v kateri je bilo predsedništvo vaškega sovjeta.

»Poroka« se je izvršila čisto enostavno. Šubin je odprl neko debelo knjigo, na prazen list zapisal svoje ime, poleg tega pa Natalijino. Nato je knjigo zaprl, se obrnil k deklici in rekel:

»Tako, sedaj sva poročena!«

Res sta bila poročena, kajti sovjetske postave niso predpisovale nobenih formalnosti glede sklepanja zakonov.

Šubin, predsednik sovjeta, je obenem tudi izvrševal civilno oblast, zaradi tega je pri njem bila ta stvar še bolj enostavna.

Natalija je že pol leta pri njem. Med tem časom ni niti enkrat videla svojega doma, ker je šubin nikamor ne pusti. Nihče ne ve, kako ji gre. Le tu in tam jo kdo vidi na dvorišču šubinove hiše, a govoriti si nihče ne upa z njo ...

Šubin se je sedaj zabaval s tem, da se je z motornim čolnom zaganjal proti ladjam, ki so zaostajale, ker so moči njihovih veslačev pešale. Možje so se zballi zaleta, zbrali moči in hitreje zaveslali.

»Te pse je treba priganjati!« se je zasmel šubin, ko je videl naprežanje utrujenih ribičev.

Kolo zdrobilo posestniku lobanjo. Vladimir Kačur, 40 letni posestnik od Sv. Krištofa nad Laškim, se je peljal z enovprežnim vozom po cesti. Konj se je splasil ter zdriral, Kačur je padel pod voz in kolo mu je zdrobilo lobanjo. Malo živega so spravili v celjsko bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Hudo se poškodoval pri padcu iz vlaka. Franc Mikuž z Rakeka je po nerodnem naključju padel iz vlaka in so ga oddali s hudimi notranjimi poškodbami v ljubljansko bolnišnico.

Podlegel posledicam padca s hleva. Pavel Koprivnikar, 38 letni hlapec pri gostilničarju in mesarju Linhartu v Litiji, je padel s hleva in se je tako hudo poškodoval na znotraj, da je umrl, preden so ga zamogli izročiti oskrbi ljubljanske bolnišnice.

Dva zmrznjena. Zmrznjenega so našli v obcestnem jarku pri Majšpergu Štefana Štegerja 57 letnega poljskega delavca iz Mostečnega pri Ptujski gori. — Na poti iz Podsrede proti Sušici v svoje stanovanje je obležala v snegu in so našli mrtvo 30 letno Ano Žnidarič.

Plamen ga obžgal po obrazu. Ko se je pretekli teden vozil skozi št. Andraž pri Velenju Jože Štravs, mu je vsled mraza zamrznila voda v motorju. Pri odgrevanju se je nekdo preveč približal z ognjem bencinu, ki se je vnel, plamen je bušil Štravs v obraz in ga zelo obžgal po levi strani lica. Moral si je poiskati zdravniško pomoč.

Požari. Na Kozjaku ob severni meji je vpepelil ogenj 20.000 din vredno domačijo posestniku Jožefu Škofu. — Pri Sv. Tomažu v Slov. goricah je podtaknil nekdo ogej, ki je uničil hišo in gospodarsko poslopje s pridelki ter orodjem posestniku Antonu Bratušek. — V Parovžu pri Doberni se je vnela vsled močno zakurjenega štedilnika lesena hiša posestnika Francja Voršnika, ki je zgorela do tal in je ostala uboga družina sredi zime brez strehe. Pogorelec ni bil zavarovan. — V štajngrobu pri Gornjem gradu je uničil ogenj staro opekarno Marije Sotlerjeve, katero je imel v zakupu Jožef Golob od Sv. Miklavža. — V hiši posestnika Balažič Jožefa v Murški Soboti, v bližini električne črpalke, se je vnelo žaganje, vsled česar se je vsa hiša v kratkem zavila v nepregleden dim, česar so se ljudje tako ustrašili, da so bili čisto zbegani. K sreči pa so ogenj kmalu pogasili in druge nesreče ni bilo kot ta, da so se

Še vedno poceni
prodajamo razno manufakturno blago, kakor: sukno za moške obleke, volno in svileno blago za ženske obleke in neveste, barhente, flanele, pisano platno in druge tkanine. — Prosimo, obiščite nas! M. PŠENIČNIK, manufakturna in modna trgovina, CELJE, 1922

ljudje precej ustrašili. — V Slov. Bistrici so imeli v zadnjih dneh kar dva velika požara. V Kalšah je uničil ogenj posestniku Ivanu Arbajteru 30.000 din vredno ostreže na hiši in gospodarskem poslopju. — V tovarni bakra Zugmayer in Gruber je izbruhnil ogenj v valjarni bakrenih ter medeninastih plošč. Uničen je stroj za valjanje in znaša škoda 70.000 din. Nesrečo je povzročila iskra iz stroja, ki je vžgala olje, s katerim je bil namazan pogonski jermen.

Podlegel poškodbam na glavi. V Mariborski bolnišnici je umrl Jovan Šejti, nekdanji ruski ujetnik, kateri je služil za hlapca pri gostilničarju Pavešiču v Kamnici pri Mariboru. Pred nekaj dnevi je dobil v pretepu tako hude poškodbe na glavi, da mu tudi v bolnišnici niso mogli več pomagati.

Smrtna žrtev divjega lova. V Tomaževem gozdu pri Negovi v Slov. goricah jo pogledalo te dni izpod snega truplo 18 letnega posestnikovega sina Antona Ketiša iz Radunc pri Negovi, katerega so pogrešali od božične noči. Bil je še pri polnočnici, od katere se ni več vrnil. Iz strelne rane na vratu na pol od snega zametenega sklepajo, da je postal žrtev neprevidega strela, ki je bil oddan iz puške divjega lovca.

Velik vlom pri gostilničarju in trgovcu. V Sp. Koreni pri Sv. Barbari v Slov. goricah so nočni vlomilci razbili gostilničarju in trgovcu Stanku Ptiču ročno blagajno, iz katere so pobrali 13.000 dinarjev gotovine. Pokradli so pa še tudi raznega blaga za 5000 din.

Izsledena in zaprta nevarna vlomilska družba. Orožniki v Zg. Cmureku ob severni meji so vtknili pod ključ nevarno triperesno deteljico, katero so tvorili vlomilci: 28 letni Karel Zlater, 36 letni Franc Gungl in komaj 16 letni Jožef Šrok. Družba ima na vesti 36 vlovov in tatvin, katere je zagrešila od 25. maja do konca decembra lanskega leta na področju občine Velka.

Brez povoda smrtno zabodel. V gostilni pri Sv. Kunigundi nad Zrečami sta se nekaj sporekla Franc Videčnik, gozdni delavec iz Lokanje na Pohorju, in 19 letni Albert Obrul, hlapec na Resniku. Po predpoldanskem sporu sta se imenovala

na razšla. Šele popoldne po sporu je zadel Obrul na Videčnika v isti krčmi in ga brez povoda večkrat smrtno zabodel. Krvav dogodek je vzbudil po vsej okolici upravičeno ogorčenje miroljubnega pohorskega prebivalstva.

Dolgoprstnež pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Neki dolgoprstnež je »silvestroval« na ta način, da je trgovcu šugmanu v njegovi odsotnosti izpraznil blagajno. Bil je ali tako izbircen ali pa prevleden, da je odnesel približno za 7000 din kovane ga denarja, a bankovce je pustil. Je menda hotel narediti vtis »poštenega« tatu.

72 letnega posestnika napadel in mu odvzel denar. 72 letni posestnik Jožef Rebolj iz Vodice pri Kamniku se je podal v Mengeš na sejm, da bi kupil vola. Starček je vzel s seboj 3500 din, a ni kupil vola in se je vračal proti domu okrog treh popoldne. V gozdu med Vodiciami in Žejami ga je napadel 22 letni neznanec in ga je pobil na tla z udarcem s topim predmetom po obrazu. Na tleh ležečemu je segel v telovnik in mu odvzel ves za nakup lepega vola določeni denar. Napadeni si je dobro zapomnil obraz mladega tolovaja.

Roparski umor radi 231 din. Obče ogorčenje je vzbudil roparski umor, ki je bil zagrešen pri Laškem radi 231 din. 20 letni Anton Pfeifer iz Leskovce in 17 letni Janez Senica iz občine Sv. Krištof nad Laškim sta bila zaposlena v neki tekstilni tovarni v Laškem. Po izplačilu tedenske mezde sta pila po raznih krčmah in sta odšla okrog polnoči iz Laškega proti Rečici. Drugo jutro so našli ljudje na poti iz Laškega v Šmohor Senico mrtvega. Dobil je od zadaj strel v hrbet, imel je prerezan vrat in še osem zabodljajev z nožem. Strašno dejanje je zagrešil po lastnem priznanju Anton Pfeifer, ki je žrtev izropal in si prilastil 231 din.

Ukraden prihranek. V Retečah pri Skofji Loki je bil Mariji Bičkovi ukraden iz hiše prihranek 4600 din.

Mlad fant izginil z zaupanimi mu sedmimi tisočaki. V Gradcu pri Litiji ima trgovino pri mostu Alojz Cerar. Omenjeni je 18 letnemu Mirku zaupal sedem tisočakov z naročilom, naj poravnava z denarjem zanj razne račune po Ljubljani, kamor se je peljal. Ko se je Mirko odpeljal z denarjem, se ni več vrnil iz Ljubljane in ga tudi ni bilo k nobenemu od trgovcev, h katerim je bil poslan od Cerarja. Oškodovani trgovec je naznanil Mirka oblasti, da ga izsledi.

Po dolgih mesecih pojasnjen roparski napad. V noči 18. januarja 1939 sta vdrtla neznana ro-

Njegovi spremljevalci so se smejali in mu pri-trjevali.

V prejšnjih časih je bilo drugače. Ko so se ribiči vračali z lova z bogatim plenom, je nad reko odmevala mehka ruska pesem. Vsi so peli, a takt jim je dajalo škripanje vesel, s katerih je kapljala voda, ko so jih dvignili iz reke. Sedaj ribiči molčijo, molčijo in slišijo se samo kletve in smeh rdečih spremljevalcev.

Nekdaj so ob povratku ladij žene in otroci napolnili obalo. Vsak je že od daleč spoznal možovo ali očetovo ladjo. Mahali so in vzklikali. Sedaj je obrežje prazno in tiho. Ni niti otrok, ki bi se igrali z lepim, srebrnim peskom. Vsak živi zaprt — v nezaupanju, strahu in obupu.

A vendar so se na nasipu pojavili ljudje, ki so jezdili na nizkih konjih, s kopjem v roki in karabinko na hrbtu. To so konjeniki sovjetske vojske, ki stražijo na meji. Jezdci so se polagoma bližali.

Boljševiki v motornem čolnu so jih opazili. Začeli so jim mahati v znak prijateljstva, toda vojaki se niso zmenili za nje in so odjezdili dalje. Njihove postave so se vse bolj manjšale, dokler naposled niso popolnoma izginile v daljavi...

Ladje so polagoma pristajale. Može so poskali iz njih in jih z verigami privezali za močne kole, ki so bili zabiti v zemljo na robu obrežja.

Motorni čoln je pristal na svojem običajnem mestu. Šubin in spremljevalci so se ustavili na bregu, da bi nadzirali iztovorjenje rib. Šubin je imel samokres za pasom, spremljevalci pa puške v rokah.

Ribiči so iz ladij nosili napolnjene košare na dva velika tovarna avtomobila, ki sta stala na obrežju. Ko je kateri ribič izročil košaro sodrugu šoferju, je prejel od njega en bon.

Naposled je v avtomobilih izginila tudi zadnja košara. Vsak ribič je imel v roki toliko bonov, kolikor košar je oddal. Povešenih glav in s srdom v srcu so se podali domov. Za njimi so šli Šubin in njegovi spremljevalci.

Dva ribiča, že starejša in sivih las, pa sta se vrnila k svoji ladji. To sta bila Ivan Krilov in Vladimir Olgorop. Šubinu sta rekla, da je njuna ladja dobila luknjo, ki jo morata čimprej zamašiti. Ker je v ladji res bilo nekoliko vode, je Šubin verjel in njima dovolil, da smeta ostate in ladjo popraviti. Moža sta hitro skočila v ladjo in se na videz lotila popravljajna.

Robot denar

V angleški kovnici so prišli na originalno misel dati drobižu novo obliko. Namesto da bi bili novčiči okrogli kako doslej, hočejo v bodoče kovati robate. Seveda njihova robatost ne bo velika, novčiči bodo imeli obliko zvezdic z dvanajsterimi kraki. Navzlic temu so pa naleteli ti novčiči na odpor med občinstvom. Ljudje jih nočejo sprejemati, čeprav imajo enako veljavo kakor dosedanji okrogli novčiči. V prometu jih je zelo malo, čeprav so jih spravile angleške banke po nalogu finančnega ministva med ljudstvo mno-

parja skozi slamnato streho v hišo, v kateri prebivata sestri 62 letna Marija in 60 letna Ivana Bregar v vasi Brinje pri Beričevem na Kranjskem. Tolovaja so na pomoč kričeči ženski ukrotila z grožnjo s smrtjo in sta jima prestrašeni ženski izročili 600 din, katere sta hranili na peči. Orožnikom iz Dola pri Ljubljani je sedaj uspelo, da so zaprli 25 letnega kovaškega pomočnika Ivana Hromca in ključavničarskega pomočnika Leopolda Omejca iz okolice št. Vida nad Ljubljano. Prijeti Hromec je zločin priznal.

Veliki sleparji imajo srečo. Zagrebško mestno elektrarno je osleparil za 800.000 din in pobeg-

nil inženir Marcel Srkulj. Slepar je sin bivšega zagrebškega župana in ministra štefana Srkulja. Mladega Srkulja je že imela mariborska policija zaprtega, ker se je sumljivo obnašal, ko je hotel po poneverbi pobegniti preko naše severne meje v Nemčijo. Mariborska policija je vprašala zagrebško, ali je od nje prijeli res sin bivšega župana v Zagrebu. Ko je prejela potrdilo, da je navedba aretirane resnična, ga je izpustila. Komaj je bil na svobodi, je že priromala iz Zagreba v Maribor tiralica za izpuščenim, ki pa je bil tedaj na posrečenem pobegu preko južnih krajev naše države v Albanijo.

Od potresa in povodnji strahovito udarjena Turčija

Zadnjič smo poročali o strašni potresni nesreči, katera je zadela Turčijo. Prvemu groznemu potresnemu udarcu je sledil v kratkem še drug. Nov močan potres je opustošil še pokrajino Izagata in kraje vzhodno od mesta Erzignjan. Na tem ozemlju se je zrušilo v devetih vaseh 97 hiš, 67 pa je bilo poškodovanih. Človeških žrtev ni bilo. Po uradnih cenitvah znaša število smrtnih žrtev radi potresa 45.000. Ranjenih je bilo okoli 100.000 ljudi, brez strehe je ostalo pol milijona ljudi. Potresnemu uničenju so se pridružile še poplave, katere so povzročili nalivi. Med Smirno in Brusu v zapadni Turčiji so vsled silovitega deževja prestopile reke bregove in povzročile velike poplave. Samo v mestu Kemal paša, ki ima 16.000 prebivalcev, je reka Simal uničila pet mestnih okrajev, pri čemer je našlo smrt okoli tisoč ljudi. V okolišnih vaseh je utonilo veliko ljudi in živine.

Materialna škoda je zelo velika. Dvajset vasi so morali radi poplave čisto izprazniti, več drugih pa je bilo odrezanih od ostalega sveta. Reke, katere so se razlile, so popolnoma opustošile široke doline Lamansa, Menementa in Amatyja. Vse železniške proge in tudi vse brzojavne in telefonske zveze so bile po teh dolinah prekinjene. Cela vrsta poslopij je izginila pod vodo. Vse poljedelske naprave in vsa polja so uničena do Smirne. Zaradi neoprestanega deževja je reka Simal stopila iz korita ter deloma spremenila svoj tok. Namesto v Marmorno morje teče sedaj v jezero Akolinijo pri Brusu. Tako je prestopilo bregove tudi to jezero in grozi nova nesreča. Vsega skupaj je utonilo 1200 ljudi, 25.000 jih je brez doma. Velika škoda je povzročena, ker so odnesle vode na tisoče domačih živali.

Po svetu

Moč in uspeh nemške propagande na južnem Tirolskem. Dne 31. decembra o polnoči je potekel na južnem Tirolskem tamnošjemu nemškemu prebivalstvu rok za odločitev: ali glasuje za Nemčijo ter se izseli v rajh, ali pa ostane na svojih domovih ter postane pripadnik Italije. Vseh

Nemcev na južnem Tirolskem je 250.000. Od teh je glasovalo za nemško pripadnost 185.365 ali 75%. Ti Nemci se bodo morali izseliti v rajh in bodo prepustili Italiji 18 milijard dinarjev, s katerimi bo plačevala Nemčija svoje nabave v Italiji. Izid beleženega glasovanja je zanimiv, ker je zopet

dokazal moč ter uspeh nemške propagande. Nemški Tiroinci so bili skrajno odločeni, da ostanejo, kjer že bivajo toliko stoletij. Rajhovski agitatorji pa so pregovorili te dobre katoličane, naj le glasujejo za Nemčijo, ker bo preselitev le začasnega značaja in bo služila pozneje kot opora za dokaz, da je južna Tirolska res nemška in bo Nemčija zahtevala vrnitev tega ozemlja vsemogočnemu rajhu.

Marsal Göring najvišja osebnost na področju vojnega gospodarstva. Nemški maršal Göring je prevzel 4. januarja upravo vsega vojnega gospodarstva, da bo Nemčija zamogla čim uspešneje klubovati angleški zapori.

Komunistični brezbožniki in nacionalistični pogani se dobro razumejo. V Moskvi je imel, kakor poroča angleški list »The Tablet«, nemški komunist Valter Troppau govor, v katerem je rekel: »Nemški novopogani so prav tako brezbožni kakor svojeti; oboji smatrajo krščanstvo kot svojega sovražnika, dokler ni zlomljen ves njegov vpliv.« Drug voditelj brezbožniškega gibanja, Mucharsnik, pa je rekel v Kievu: »Nemški novopogani bojujejo isti boj kot mi, samo znaka sta različna: njihov znak je kljukasti križ, naš pa kladivo in srp. Je sicer nekaj razlik, toda mi smo radi pripravljeni stopiti z njimi v stike, da skupno pobijamo cerkve. Stalin se je zedinil s Hitlerjem. Zakaj ne bi Jaroslavski (vodja ruskega brezbožništva) sledil temu zgledu ter se sporazumel z Rosenbergom (narodno-socialističnim kulturnim voditeljem)?«

Pust namesto Božiča. Komunistični brezbožniki so v Rusiji božične praznike že davno odpravili. Isto bi radi dosegli tudi v vzhodni Poljski, ki so jo zasedli na podlagi pogodbe z Nemčijo. Ob zadnjih božičnih praznikih so brezbožniške organizacije priredile po mestih in vaseh katoliške Poljske pravo vojno zoper krščansko praznovanje Božiča. Brezbožniški agitatorji so se razlezli med preproste ljudi, da bi jih z obljubami in grožnjami odvrnili od krščanskega božičnega praznovanja. Na sveto božično noč so priredili nastope pustnih šem, h katerim so silili otroke državnih šol. Te nastope so obnovili dan pred pravo slavnim Božičem. Uloge pustnih šem zares najbolj pristojajo brezbožniškim bolj-

go. Vse kaže, da jih bo mrcralo finančno ministrstvo zaradi vedno hujšega odpora med prebivalstvom kmalu zopet vzeti iz prometa. Ta novotarija se torej v Angliji ni obnesla.

Milo in voda

Znano je, da ščitita voda in milo skupaj kožo pred marsikakšnim bolezenskim pojavom. Neki švedski zdravnik je pred kratkim v tem pogledu preiskal celo vrsto mil in je ugotovil, da imajo mastna mila največ razkuževalne moči. Umivanje z dobrim milom je uničevalo pri poskusnih osebah ne samo nedolžne glivi-

Ko so šubin in ostali izginili, sta se ribiča vzravnala in se hudomušno zasmejala. Njuna ladja ni imela luknje, pač pa nekaj drugega: tajno dno, ki sta ga skrivaj napolnila z ribami, da bi jih za priboljšek nesla domov svojim izstradanim družinam.

Ribiča sta okrog sebe slišala samo žuborenje vode. Od časa do časa je kateri udaril s kladivom, da bi v slučaju alarma mogla opravičiti svojo navzočnost v ladji.

Olgopor, ki je bil po postavi višji, se je podal na nasip, od koder je lep razgled na vse strani. Tam bo na preži in bo opazoval okolico.

S tovarišem sta se dogovorila, da bo dvignil kapo, če bo vse varno. Ta kapa je že bila stara in oguljena. Potreboval bi drugo, toda kako bi si jo mogel nabaviti v sovjetskem carstvu, ko še toliko ne zasluži, da bi za silo prehranil ženo in šestero otrok, izmed katerih je največji star šele dvanajst let.

Krilov, ki je bil manjši, mož jasnih oči in odkritega obraza, je prevzel težavno nalogo, da bo spravil iz tajnega predala ribe. On je moral skrbeti za ženo, dvajsetletno hčer Natašo in osemnajstletnega sina Petra. Sin je bil jetičen in obsojen na

smrt, ker pri hiši ni bilo denarja za zdravnika, zdravila in primerno postrežbo.

Medtem ko se je Olgopor počasi vzpenjal na nasip, je Krilov opozavol reko in obrežje. Srce mu je razbijalo. Živci so bili napeti zaradi čakanja. Sicer je že večkrat izvršil enako nalogo, a vedno se je zavedal, da se igra z življenjem.

Olgopor je prispel na vrh. Ozrl se je na vse strani, nato previdno dvignil kapo.

Krilov je tedaj dvignil deske in je iz skrivnega predala jemat ribo za ribo. Vse so bile velike. Ko je zadnjo potegnil iz skrivališča, je bila košara polna. Nato je pokimal Olgoporu.

Ta je previdno splezal z nasipa in se vrnil k ladji. Ko je v košari zagledal ribe, se je nasmehnil in rekel:

»Kar greh bi bil, če bi vse te lepe ribe dala tistim požeruškim delavcem v Jaski. Oni itak ne trpijo prevelikega pomanjkanja, mi pa umiramo od glada.«

»Tako je!« je odvrnil tovariš. »Oni bodo siti tudi brez teh rib, mi pa se bomo vsaj enkrat najedli.«

Možakaria sta pozorno pogledala okrog sebe. Ker nista nikogar opazila, sta dvignila košaro in jo ob robu obrežja, napol zakrita z vejami, nesla proti

ševikom. Delajo norce iz Boga, krščanstva, ljudstva in vsega sveta. Vedno bolj pa se na njih uresničuje ljudski pregovor: Kdor iz drugega dela norca, sam norec ostane.

Zlato bivše Češko-Slovaške. Predsednik slovaške republike dr. Tiso je izjavil, da narodna banka slovaške države doslej ni prejela od svoje zaščitne države (Nemčije) niti pare zlata nekdanje češko-slovaške narodne banke.

Ogrožena preskrba Nemčije z živili in z nafto iz Romunije. Zamrznjenje Donave je prekinilo plovo po reki in je radi tega najhuje udarjena Nemčija, ki se je preskrbovala z živili in nafto iz dežel evropskega jugovzhoda po Donavi. Po Donavi je uvažala Nemčija nad 80% vsega romunskega petroleja ter skoraj vse žito in druga živila, ki jih je kupovala na Romunskem. Odkar so zasedle sovjetske čete vzhodno Poljsko, je zaprt Nemčiji promet iz Bukarešte preko Černovic in Lvova na Bratislavo, dasi je bila poprej ta železnica glavna prometna pot z jugovzhodom. Odslej ostanejo Nemcem odprte samo madžarske železnice, ki pa ne premorejo prometa. Zamrznjenje Donave lahko traja samo nekaj tednov, ali pa celo tri mesece.

Madžarski zunanji minister na posvetu v Italiji. Madžarski zunanji minister Czaky se je mudil proti koncu minulega tedna dva dni v Benetkah na posvetovanju z italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom. Pomen beneških posvetov je po mnenju italijanskih časopisov zelo velik pa bodoči razvoj v Podonavju ter na Balkanu.

Anglija in Francija sta poleg svojih armad združili tudi svoje zlato. Združena finančna sila je radi tega naravnost ogromna, saj znaša 8.440.000.000 zlatih dolarjev. Od francoskega zlata bo v vojne svrhe porabljeno 40%, od angleškega pa 60%. Francoski in angleški finančni minister pa poudarjata, da bo vsak delček gornjega ogromnega zlatega zaklada kar se da dobro porabljen v svrhu uničenja skurnega nasprotnika.

Novi vojni minister na Angleškem. Zadnjo soboto je nenadoma odstopil angleški vojni minister Hore Belisha in je bil postavljen na njegovo mesto lord Stanley, dosedanji trgovinski minister. Najbrž se bodo začela pod novim vojnim ministrom

živahnejša nastopanja angleške vojske, katerim je nasprotoval prejšnji vojni minister.

Veliki vojaški izdatki malih nevtralnih držav. V Rimu so statističarji izračunali, da izda Švica za svojih 600.000 vojakov, ki jih je sedaj prisiljena držati pod orožjem, letno dve milijardi švicarskih frankov. Stroški Belgije radi mobilizacije znašajo 10 milijard belgijskih frankov. Nizozemski vojni minister je zahteval v začetku vojne 100 milijonov goldinarjev za narodno obrambo. Vojna pripravljenost Nizozemske je stala v prvih 30 dneh 37 milijonov holandskih goldinarjev, kar na leto znese 444 milijonov holandskih goldinarjev. Švedska ima pripravljenih 660 milijonov švedskih kron v razne svrhe. Norvežani so že sedaj porabili 300 milijonov norveških kron za vojne priprave.

Hitro rešena kriza belgijske vlade. Ministrski predsednik Pierlot je odstopil dne 5. januarja. Kralj Leopold je poveril sestavo nove vlade zopet katoličanu Pierlotu, ki je sestavil novo vlado že na praznik sv. Treh kraljev. V vladi imajo katoličani s predsednikom vred pet ministrskih mest, štirje ministri so iz vrst socialnih demokratov, dva sta pripadnika liberalne stranke ter dva izven parlamenta.

Poljske cerkvene umetnine bodo prepeljane v Nemčijo. Generalni guverner od Nemcev zasedenega poljskega ozemlja je izdal 7. januarja uredbo, po kateri se zaplenijo vse cerkvene umetnine na Poljskem in bodo takoj prepeljane v Nemčijo. Poljska je slovela po cerkveni umetnosti.

Počasen odmik vesil od sovjetske Rusije. Italija je že od nekdanj huda nasprotnica boljševevima, kar je dokazala s svojim oboroženim nastopom proti komunistom v španski državljanski vojni in s svoječasno protikomunistično trozvezo: Italija, Nemčija, Japonska. Odkar je pa Rusija napadla Finsko, je odpor proti boljševikom v Italiji znatno porastel in je bilo že več protisovjetskih demonstracij po večjih italijanskih mestih. Radi javnih obsodb boljševiške grabežljivosti je Rusija pred nedavnim odpoklicala svojega poslanika iz Rima, preden je predložil Mussoliniju svoje dokumente. Finske zmage so vplivale že tudi na Anglijo toliko, da je odpotoval dne 2. januarja iz Moskve angleški poslanik na

daljši dopust v London. Iz Moskve se je odpeljal dalje italijanski poslanik, katerega je odpoklicala italijanska vlada radi poslabšanja odnošajev z Rusijo. V kratkem bo odpotoval na daljši dopust iz Moskve v Pariz francoski poslanik. Odpotovanja poslanikov so znak, da so omenjenim trem velesilam Finci odprli oči, kako nevarno je že shujšal v enem mesecu pred nedavnim nepremagljivi ruski medved, katerega se kma' u ne bo nihče več bal.

Krščanski minister. Predsednik portugalske vlade profesor Salazar, ki je uredil portugalsko državo v skladju s krščanskimi načeli ter jo dvignil na zavidno višino, je osebno zelo skromen mož. Mesečno prejema 8000 din plače; samo od te plače živi v majhnem stanovanju, kjer mu gospodinji stara služkinja.

Ameriški predsednik Roosevelt za svobodno izbiro vlad med narodi in za izpopolnitev ameriške vojske in mornarice. Na seji ameriške zbornice ali kongresa je imel 3. januarja v Washingtonu predsednik Združenih držav Roosevelt govor. Predsednik je v svojih od zbornice odobranjih izvajanjih nastopil za svobodno izbiro vlad med narodi in zahteval od kongresa, da odobri 440 milijard dolarjev za narodno obrambo. Za kritje povečanih izdatkov so določeni novi davki v višini 500 milijonov dolarjev, katere bodo Amerikanci že zmogli. Kljub dvigu davkov bo znašal primanjkljaj v državnem proračunu še vedno dva milijardi dolarjev.

Moč in izgube v japonsko-kitajski vojni. Po kitajskih podatkih znaša število mobiliziranih japonskih čet na Kitajskem 49 divizij in 14 mešanih brigad, to je 1.680.000 mož. Japonci so doslej izgubili na Kitajskem 1.460.000 mož, od katerih jih je 14% padlo, 60% pa jih je bilo ranjenih. Japonci so izgubili mesečno 50.000 mož. Kitajci so v isti dobi mobilizirali 300 divizij, to je skupno 3.000.000 mož. Pri tem niso upoštevani častniški oddelki. Kitajske izgube znašajo 2.000.000 mož.

Sv. pismo v vojni. Kanadski vojaki so se na ladjah peljali v Evropo. Ena ladja je v megli zgrešila pot. Dva rušilca sta jo iskala ves dan. Nato so ladje dobile po radiu obvestilo: »Čitajte Luka, 15, 2.« Tam pa je zapisano: »Veselite se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena.«

gostemu grmu, pod katerim je bil breg precej globoko izdolben. Tista izdolbina jima je že večkrat služila za skrivališče. V njej sta pustila ribe vedno do noči, v temi pa sta jih spravila domov.

Spotoma sta možakarja večkrat obstala in prisluškovala. Vmes sta se polglasno pogovarjala.

»Zvečer bo mesečina.« se je oglasil Krilov. »Paziti bova morala.«

»Mesec bo vžsel precej pozno,« je odvrnil Olgopor. »Preden bo razsvetlil ravnino, bova imela dovolj časa, da odneseva ribe.«

»Čim se bo zmračilo, pazi pri priprtih vratih. Zaukal bom ko sova.«

»Prav!«

»Dobila se bova spodaj, pod veliko vrbo.«

»Bog daj, da bi se nama spet posrečilo!«

»Da, Bog daj! Potem bomo vsaj za tri dni rešeni stradanja.«

»Oh, koliko drugače je bilo v prejšnjih časih!«

»Da drugače! S polnimi košarami rib smo se vračali domov.«

»In te košare smo naložili na tvoj voz in jih peljali v Jasko, kjer smo ribe prodali. Ali še veš, Kri-

lov, kako je bilo ob takih prilikah lepo? Veseli smo bili, ker smo imeli polne mošnje srebrnikov.«

»O, lepo je bilo v Jaski! Ko so nas ljudje zagledali na ulicah, so nam veselo prihiteli naproti in nas pozdravljali... Takrat je bila v Jaski samo ena tovarna z visokim dimnikom. Danes jih je skoraj toliko ko jablan med polji.«

»Oh,« je vzdihnil Olgopor, »kje je moj voz in konj?«

»Rdeči so odšli i z vozom i s konjem i z denarjem.«

»In z žetvo!«

»In z ribolovom.«

»Tako bodo morda tudi šli z našimi ženami in hčerami, če jih bodo poželeti. Saj veš, kako je bilo z Natalijo Perov! Pasji šubin jo je poželet in odvedel, ne da bi očeta ali njo vprašal za pristanek.«

»Oh, ti psi, ki trdijo, da ni Boga, bi nam vzeli tudi dušo, če bi mogli.«

»Boga zastonj tajijo!« je odločno dejal Olgopor. »Bog živi! In edino naše bogastvo, ki ga zdaj imamo, je Kristus, ki ga nosimo v svojih srcih.«

»Da, on je naše bogastvo. In on nas bo rešil.«

(Dalje sledi)

ee, temveč tudi povzročiteljice nevarnih bolezni, kakor bacile legarja, kolere in jetike, ki jih je na koži vedno nekaj.

*

Iz stanovanja bi bil moral

V francoskem mestecu Caen se je neki hišni gospodar že dolgo časa jezil, ker mu njegov najemnik ni plačal niti pare za stanovanje. Zdaj bi ga naj bila sodnija vrgla na cesto. Stanovanje je bilo zaklenjeno, a s pomočjo ključavničarja so le vdrlj vanj. Pa so našli v postelji okostnjak. Že 18 mesecev je bil najemnik mrtev, ne da bi ga bil kdo v hiši pogrešil.

Bilanca uspehov JRZ za povzdigo Prekmurja

V naslednjem je podan kratek pregled, iz katerega so razvidni uspehi naše stranke, ki so bili v minulem letu doseženi po prizadevanju prekmurških vodilnih mož za vsestranski napredek ter povzdigo Prekmurja.

Največja postavka v letošnjem proračunu (od lanskega do letošnjega aprila) je vsota 5 milijonov dinarjev za regulacijo Mure od radgonskega mosta do Dokležovja. Odkar obstoji naša država, ni bilo za regulacijo Mure še od daleč tako velike vsote določene, kakor je ta. Delo reguliranja iz te vsote je preračunano na tri leta ter so prvi obročni načrti že odobreni, kakor tudi potreben kredit zanje.

Zelo lepa postavka je tudi znesek za zidanje carinskih hiš v višini 2.400.000 din. V Gederovcih, na Cankovi, v Kuzmi, v Martinju in na Hodošu se bodo gradile lepe hiše, katere bodo stale vsaka čez 400.000 din in ostanejo last naših občin. Licitacija za gradnjo v Gederovcih je že odobrena, za druge gradnje je pa že razpisana, tako da če kaj vmes ne pride, bodo do jeseni vse te zidine popolnoma dovršene.

Ministrstvo prosvete je dovolilo znesek 80.000 din za podpore revnim šolarjem v okraju Murska Sobota. Nekaj teh podpor je že razdeljenih in so dobile do sedaj šole v Prosenjakovcih, Markovcih, Andrejcih, Kuzmi in na Hodošu vsaka po 10.000 din podpore.

Ministrstvo za gradbe je dovolilo znesek 25.000 din kot podporo raznim občinam, katere so za to podporo zaprosile, za gradnjo raznih občinskih mostov in za popravilo cest.

Važna pridobitev je tudi podržavljenje dosedanje banovinske ceste od novega petanjskega mosta do Sobote. Toliko kilometrov, kolikor meri ta državna cesta, lahko dobimo sedaj več banovinskih cest.

Preteklo leto je bila tudi uresničena avtobusna zveza med Gornjo Lendavo in Mursko Soboto, kar je iz gospodarskega in socialnega stališča izredne važnosti za goriški kraj.

Občina Murska Sobota je dobila lansko leto 1.400.000 din posojila za zidanje ljudske šole.

V preteklem letu se je zelo povečala tudi skrb za prekmurske sezonske delavce, za katere je doseženo znižanje glavarine, dušeskrbstvo po dveh duhovnikih in razne druge ugodnosti.

Mnoge zahteve in želje žal zaenkrat še niso uresničene. Če bi pa vsako leto vsaj toliko dosegli, se ne bi mogli Prekmurci več pritoževati, da od države niso dobili tistega, kar jim gre. Na beležene uspehe je naša stranka lahko v resnici ponosna. Dal Bog, da bi v tekočem letu vsaj toliko dosegli in da bi bili obvarovani vseh nesreč, pod katerimi ječijo sedaj razne vojujoče se države.

Kratke tedenske novice

Točno ob polnoči na Silvestrovo se je rodil v beograjski porodnišnici krepak deček, glede katerega ugibajo: kateri dan, kateri mesec in katero leto naj beležijo v rojstnem izkazu.

Na Krasu in v Istri so odkrili jamarji iz Trsta v zadnjem času 90 neraziskanih podzemeljskih jam.

Nemčija izda za vojno vsak mesec štiri milijarde mark ali 60 milijard dinarjev.

Nemčija gradi veliko število komaj 150 tonskih podmornic, ki bi naj služile za poostreitev nemške pomorske zapore napram Angliji.

Nemški parnik »Saint Louis«, ki ima 16.737 ton in je bil zasidran od izbruha vojne v njujorški luki, se je srečno prebil po daljšem križanju po vodah Zahodne Indije v nemško pristanišče Hamburg.

Umetna kava in vrhnje v Nemčiji. Tvrška I. G. Farben je izdelala umetno kavo, ki po zunanjosti popolnoma, po okusu pa le delno odgovarja pravi kavi. V promet bo stavljena v najkrajšem času. — Tvrška Oetker pa že nekaj časa izdeluje umetno vrhnje (smetano) in celo vrsto drugih umetnih hranil, ki bodo v bližnji bodočnosti postavljena na nemški trg.

Italija je dovolila izvoz bombažnega prediva v Jugoslavijo za prvo tromesečje 1940.

Sneg je zapadel v Napolju na južnem Italijanskem, kjer so se navadno ob tem času kopali v morju.

Najstarejši list v Evropi je beneški časopis »Gazzeta d'Venezia«, ki izhaja že 200 let.

Zračni promet na progi Berlin-Gdansk-Königsberg-Bialystok-Minsk-Moskva traja 24 ur.

Solski pouk po pošti in radiu. Radi vojne je zapustila večina otrok Pariz in je nastanjena po deželi, da bi bila deca zavarovana pred nemškimi bombami iz zraka. Pariške šole obiskuje le toliko učencev in učenek, za kolikor je prostora v šolskem zaklonišču zoper zračne napade. Otrokom, ki ne morejo v šole, pošiljajo naloge po pošti in radio ima vsak dan po eno uro pouka.

Zima, katera ovira večja vojaška kretanja po bojiščih, bo trajala še okrog osemdeset dni.

Velike poplave so imeli v zadnjem času na Portugalskem in je bilo popolnoma pod vodo šest vasi. Povodenj je zahtevala več človeških žrtev in več tisoč glav živine je utonilo. Promet med severno Portugalsko in Španijo je bil radi poplav prekinjen.

Pred 3700 leti so že izkoriščali stari Egipčani bakrene rudnike na Sinajskem polotoku.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Gospod kaplan Anton Šparl umrl. V mariborskem sanatoriju je 7. januarja ob pol devetih zvečer odrešila smrt trpljenja g. Šparla Antona, kaplana pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Blagopokojni se je rodil v ugledni šparlovi hiši v Jarenini leta 1878. Mašniško posvečenje je prejel leta 1904. Kaplan je bil po raznih župnijah lavantinske škofije in precej let v št. Petru, kjer ga je tudi napadla bolezen. Bil je dober katehet in iskan pridigar. Radi živahnosti in vesele narave se je povsod veselil priljubljenosti pri vernikih in duhovnih sobratih. Dobri Tonček bo

ostal v hvaležnem spominu pri vseh, kateri so poznali njegovo blago srce. Zalujočima bratoma v Jarenini na domu in g. mariborskemu mestnemu g. katehetu ter ostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje! — Pogreb rajnega se bo vršil v sredo, 10. januarja, ob 10. uri dopoldne iz hiše Franca Šparla v Vajgnu na jareninsko pokopališče.

Mlad posestnik umrl v bolnišnici. V ljubljanski bolnišnici je umrl črnec Karel, posestnik v Spodnjem Gašteraju v župniji Sv. Jurij v Slov. goricah. Bil je narodno zaveden, katoliškega

Število nemških aeroplanov

Letalski strokovnjak francoskega lista »L'Auto« sodi, da je treba računati s približno 8000 nemškimi vojnimi letali. Polovica, torej okoli 4000 je bombnikov. V letošnjem letu so nemške tvornice izdelale kakšnih 10 do 11 tisoč motorjev za letala.

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Avgust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

»Stražmojster, sin tega starca. Sram vas bodi vašega finega kaputa, ki ga na sebi nosite! Moj raševcec je boljši, poštenejši. Da, slabši ste od tega ljudstva, ki ste ga opojili kakor živino. To je vaša dobrota, ki nam jo iz mesta prinašate. Fej! Sram vas bodi!«

»Pobijmo ga, možje!« se je zadril Galovič in se nameril proti Andriju.

»Kar pridite!« je vzkipeł mladi mož, »kar pridite na moje pesti! Ali mislite, da se vašega kaputa bojim, ali mislite, da me boste kakor vola pobili? Dajte! Bomo videli, čigava glava bo krvava. Jaz sem soldat in vem, da je nad gospodo še višja gospoda, da je še sodnija in so še zakoni. Vi pa, Jelenjčani, pogledjte tega starca v travi! Ali tako delajo rojaki in kmetje s kmetom? Vsak njegov beli las vam bo padel kakor kamen na dušo, vi brezsrčneži.«

Ko so kmetje videli, da ni šale, se sicer niso umaknili, ampak eden za drugim so se izgubili nazaj

29

v krčmo, z njimi pa godrnjaje tudi gospoda Galovič in Bradič, ki sta se prepričala, da je raševina vendarle finejša kakor pa fino sukno.

Andrija je pristopil k očetu, razgalil mu je prsi in položil roko na srce. Še je bilo. Kmetje so ga odnesli domov, Andro pa je vpregel konje in jih pognal v mesto, ko da ga sam huđi duh goni, da bi pripeljal doktorja. Zdravnik je prišel, pregledal je starca in mu pustil kri. Žalost, jeza, vino so mu razburkali kri, pretresli živce, da ga je ošvignila kap. Zdravnik ga je rešil, Mato je začel krepkeje dihati, odpirati oči, toda desna roka mu je bila mrtva.

Sklonjene glave je sedel Andro vso božjo noč zraven očetove postelje. Bil je nem kakor kamen, niti je kaj čul niti videl, le zdaj pa zdaj se je nagnil k starcu in prisluhnil, ali še diha. Tiho in mirno je bilo v tej somračni sobici, v kateri je samo majhna leščerba gorela.

Toda tam na drugem koncu vasi je plamtel živ ogenj, hruščanje ljudi se je mešalo s pasjim lajanjem, kozarci so žvenketali ob hreščecem piskanju godcev.

Spanec je premagal Andrijeve oči, zaspal je, toda tudi v sen mu je hrumul nejasni šum pijancev.

prepričanja ter skrben gospodar. — Dragi Karel! Počivaj v miru v daljni slovenski zemlji, ki si jo tako iskreno ljubil! Želel si še živeti, toda Bog Te je poklical v najlepši moški dobi 46 let po plačilo. Tvoj spomin nam ostane veden!

»Slov. gospodar« mu je bil velik dobrotnik. Iz Hajndla pri Veliki Nedelji smo prejeli sledeče obvestilo: »Sporočam Vam žalostno novico. Pred kratkim je umrl po hudi operaciji dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« K u k o v e c Jakob. »Slov. gospodar« mu je bil velik dobrotnik, ko mu je pred par leti prihitel takoj na pomoč v veliki nesreči. Hud udarec nas je zadel, ko nas je tako nenadoma zapustil v teh hudih časih. Toda »Slov. gospodarja« baš sedaj ne bomo opustili, kajti boljšega svetovalca in prijatelja ni od nje-ga. Še nadalje mu hočemo biti hvaležni!«

Bog je poklical k sebi 40 letno mater. Po kratki bolezni je poklical Bog k sebi iz Obreža pri Središču 40 letno Miciko H o č e v a r, ženo predsednika krajevne KZ ter mater šestih otrok. Pokojna je bila vzor krščanske žene-matere, kakršne so bolj redke. Kako globoko je sočustvovalje po izgubi blage pokojnice, je pokazal pogreb na Štefanovo popoldne, ki se je vil od hiše žalosti na domače pokopališče. Pri odprtem grobu se je

poslovil od pokojnice domači g. župnik p. L. Bo-žič in v imenu glavnega odbora KZ g. M. Munda z ganljivimi v srce segajočimi besedami, da je plavala solza v slehernem očesu ogromnega šte-tila spremljevalcev zadnje poti. Blaga pokojnica uživa plačilo Vsemogočnega — užaloščenemu so-prugu pa naše najiskrenejše sožalje!

Gostilničar in posestnik umrl v Srednji Bistrici. Dne 4. januarja smo pokopali S a b o Josipa, go-stilničarja, trgovca in posestnika. Imenovani je bil splošno znan in priljubljen, zlasti pa ga bodo pogrešali reveži. Ogromna udeležba pri pogrebu je bila priča njegove splošne priljubljenosti. Otrokom in rodbini naše sožalje, pokojnemu pa bodi lahka zemlja!

Smrt velike dobrotnice revežev in katoliških organizacij. Na Božič popoldne smo pokopali na domačem pokopališču v Gornjem Mihaljcevu ugledno posestnico, veliko dobrotnico revežev in katoliških organizacij, globoko verno gospo Pav-lino L o v r e c, ki je umrla 23. decembra v 60. letu starosti. V zakonski sreči, katero je uživala 42 let, ji je Bog poklonil zemeljskih dobrin v višji meri, s katerimi je podpirala upravičene reveže, katoliške misijone, dobredelna društva in krščan-sko-katoliške organizacije. Tudi katoliški tisk je

cenila nad vse, kajti »Slovenski gospodar« je bil 35 let stalen gost hiše, »Slovenec« nad 18 let re-den donašalec dnevnih novic in drugi verski ča-sopisi so bili mnogoletni obiskovalci posnemanja vredne pokojnice, ki je bila splošno priljubljena, kar je pokazal njen veličasten pogreb, na kate-rar se je zbralo ljudstva iz štirih župnij v ogromnem številu, da sličnega ne pomnijo že de-setletja. Ob odprtem grobu se je poslovil od blage pokojnice v imenu »Središke narodne prosvete« g. J. štamberger z ganljivimi besedami, a cerk-veni pevski zbor iz Središča ji je zapel žalostin-ko v slovo. Počivaj v Bogu, blaga duša — osta-lim naše iskreno sožalje!

90 letni cerkovnik in še dva druga umrla pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Po dolgi in mučni bolezni je 29. decembra mirno v Gospodu zaspal pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji K u k o v e c Ferdinand iz Podgorec. Rajni je bil star 90 let ter je 60 let vršil službo cerkovnika pri tukajš-nji cerkvi. Bil je pri marsikaterem krstu ter je tudi dostim mrličem odzvonil. Birmal ga je svet-niški škof Anton Martin Slomšek. Pogreb se je vršil 31. decembra ob številni udeležbi ljudstva. — V Cvetkovicah je umrla K u k o v e c Marija, ki je bila sestra g. župnika Škofa pri Sv. Anto-

Deklica izroča predsedniku fran-coske republike Lebrunu pisen-sko znamko za leto 1940, koje dobilek pojde za protijetičen boj

Iskalci zlata so zadelili pri Dahlo-negi v severnoameriški državi Georgia na 100 let stari zlati rud-nik, ki bo menda zelo bogat

Bivši 72 letni predsednik Poljske Moscicki se je po zlomu Poljske zatekel v Romunijo, od tam pa v Freiburg v Svici.

Visoko v zraku je mnogo bolj mrzlo kot na zemlji. Zato se mo-rajo letalci dobro obleči. Tako izgleda letalec v zimski obleki

iznenada ga je vzbudil krik. Skočil je na noge. Rdeč žar je prediral skozi okna in sobo in trepetal na blestem licu, v odprtih očeh bolnega starca.

»Pomagajte! Pomagajte! Gori! Gori!« so zunaj vpili razburjeni glasovi.

Andro je letel k durim. Krvav plamen je lizal po ožarjenem nebu, opeka je prasketala in s prasketom padala, silni oblaki črnordečega dima so se divje po-ganjali v zrak, včasih je zletela pest gorečega sena kakor šop zvezd v višino. Tu je poknil tram, tu je padel steber in na vse strani se je usul dež živih isker, a v tem ožarjenem somraku, nad katerim je lebdelo blede lice meseca, so se motali, so kleli, mo-tili, vpili omamljeni ljudje. Pri Martinu gori! Marti-nov koruznjak, Martinovi stogi, Martinov hlev plamti v živim plamenom.

»Pomagajte! Pomagajte! Gori!« so vpili ljudje in niso vedeli, kam naj obrnejo roke.

Zdaj je od mesta zabrnal veliki zvon. Plamen je žrl kakor besna, lačna zver, slabotna voda ga je še bolj razjarila, žarko snopje je prskalo na vse strani.

Martin se je naslonil na zid svoje hiše, stal je kakor kamen in strmel v strašno svojo nesrečo, Mara

pa je klečala v sobi, jokala se je in jokaje prosila Boga.

Ogenj je poplaval vso okolico, že je začelo drevje pokati, goreti v ogromnih plamenih, a novi plot med Matovim in Martinovim vrtom se je spremenil v plame-neč peklenški zid. Še malo in ogenj bo požrl tudi Matovo hišo.

Tedaj je skočil Andro, zbral je okoli sebe može in začel odganjati plamen od hiše bolnega očeta in od strehe neusojenega mu dekleta. V hipu je padel goreči plot pod sekirami vaščanov, za njim so padli ostanki hleva in koruznjaka, v trenutku so podrli goreča drevesa. Petdeset rok je razgrinjalo tleče seno in sipalo vodo v kadeče se plasti. Matovo in Martinovo streho so, kjer je bil ogenj blizu, pokrili z mokrimi plahdami, na katerih so sedeli vaščani, držali po ška-f vode in ostro pazili na vsako iskrico, ki bi skočila s pogorišča na hišo. Vse je delalo in se gnalo, nad vsemi pa Andro, ki je bodril, zapovedoval, opominjal, prosil, a vsi so ga poslušali kakor poglavarja.

Nazadnje je ogenj začel pojenjavati. Plamen se je zadušil, nad kupom pepela in mokrega oglja se je še vil dim, samo kdaj in kdaj je še tu ali tam skočil plamenček, pa so ga kmetje naglo zalili. Hrup

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki za-vitek 10 dn. Poština povzete za 1 zavitek 6 din; za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kra-vah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 za-vitek 10 din. Poština povzete za 1 ali 2 zavit-ka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

nu v Slov. gorica. — V Zamučanih je izdihnil dušo Vesenjaka Jakob, star okrog 40 let. — Počivajte v miru!

Smrt rodoljuba. Pred kratkim nas je zapustil naš rodoljub Ludovik Zadržavec iz Huma pri Ormožu. Bil je v najlepši moški dobi, star 37 let. Pokojnik je bil vnet sodelavec pri naših društvih. V mladih letih je bil tudi v vinorejski šoli in tako se je tamkaj izobrazil, da je kot prvovrsten gospodar spravil svoje vinograde in kmetijo na prvo mesto. Kako je bil med znanci in prijatelji priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo ljudstvo iz sedmih župnij. Pred hišo žalosti mu je ormoški moški pevski zbor zapel žalostinko v slovo, nato pa se je sprevod pomikal k podružni cerkvi na Hum. Tam so se opravile mrtvaške molitve za pokojnika in nato se je sprevod pomikal na mirodvor Gospodov, na katerem je domači g. župnik v ganljivih besedah orisal pokojnikovo življenje. Poslovilne in zahvalne besede pa je govoril g. Velnar iz Ormoža. Dragi Ludovik, počivaj sladko — ženi, peterim otrokom in rodbini pa iskreno sožalje!

Najstarejši gasilec v Savinjski dolini umrl. V žalcu je umrl v izredni starosti 86 let Premik Franc, ki je bil še ustanovni član žalske gasilske čete in najstarejši gasilec v Savinjski dolini. Gasilci bodo ohranili zavednega narodnjaka in vrlega gasilca v častnem spominu!

Umril je mlad fant. Iz Celja poročajo: Zelen list je porumenel in mnogo prezgodaj odpadel. Kakor jih toliko... Umril je mlad fant! Poln kipečega življenja se je nedavno šele zavedel nevarne sladkorne bolezni, ki jo je dobil pri vojakih, vendar je še upal, upal. Ali zaman! Kruta smrt ga je iztrgala ljubeči mami in sestram ter ga povedla na božje livade. Steblovnikovega Ludija ni več! Pogrešal ga bo Fantovski odsek, pogrešala ga bo SK Jugoslavija, oba društva, pri kojih se je marljivo udeleževal. Žalujoci materi in sestri naše sožalje in tiha tolažba zopetnega svidenja nad zvezdami!

Tri ugledne osebe umrle v Braslovčah. Prve dni po božičnih praznikih so žalostno zadoneli zvonovi v braslovški in polzelski cerkvi ter nanzanjali, da je umrla pri svoji hčerki-šolski upravitelji na Polzeli gospa Marjeta Rojnik, vdova po rajnem organistu Rojniku v Braslovčah. Rajna je bila dobra krščanska mati 14 otrokom, od katerih jih še živi deset, ki so vsi dobro preskrbljeni z raznimi službami širom naše domovine. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen pogreb 28. decembra v Braslovčah. — Naslednji dan smo spremljali k večnemu počitku

Marijo Tanjšek, por. Bošnjak, roj. Žohar, ki je po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala. — V št. Rupertu pri Braslovčah je pa umrl dne 3. januarja posestnik Ivan Cizej. Pokojni je bil dolgo časa načelnik krajevnega šolskega odbora v Orli vasi in bivši član občinskega odbora v Braslovčah. Bil je zelo delaven član v mnogih gospodarskih društvih. Namesto venca na njegov grob so darovali šolski mladini v Orli vasi krajevni šolski odbor Orla vas 150 din, gg. Ivan in Karel Rojnik iz Slovenjgradca pa 100 din. — Vsem trem rajnim želimo, da bi jim bila zemlja lahka, svojcem pa naše sožalje!

Dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja« umrla. V Krajncicah v župniji Sv. Jurij ob juž. žel. je umrla v starosti 68 let preužitkarica Rozman Marija, ki zapušta osem otrok, od katerih je sedem že preskrbljenih. Obilna udeležba pri pogrebu je dokazala občo priljubljenost blage rajne, ki je bila 32 let naročnica »Slov. gospodarja«. Blagopokojni svetila večna luč, preostalim naše sožalje!

85 letni gospodar preminul pri Sv. Rupertu nad Laškim. Ravno en teden pred Božičem je v Sv. Petru po dolgem trpljenju preminul 85 letni gospodar Bezgovšek Mihael. Mož je bil prava slovenska korenina v vsakem oziru: v mali koči je začel pred več kot 60 leti gospodariti, to se pravi garati in trpeti, kakor to zna le globokoverni naš slovenski človek. Pa si je ob strani vrle

žene in v krogu mnogoštevilne družine pripravil lepo imetje, da je vse otroke lepo oskrbel. Vrli Miha pa je imel oko in srce tudi za vse potrebne okoličane; mnogo je prispeval za cerkve, dobrodne ustanove, za domače uboge. Ko je lani v spomladi obhajal v visoki starosti svojo biserno poroko, je še kot starček navdušeno nastopil za postavitev prosvetnega Slomšekovega doma v Sv. Rupertu in je prvi položil znaten dar na mizo za ta dom, ko so zadevo nekateri domači boljševiski zaslepljenci napadali. Dne 20. decembra smo vrlega moža spremili v velikem sprevodu na njegovi zadnji poti. Počivaj v miru, blagi starček!

V stotem letu ga je pobrala smrt. Dne 29. junija bi bil dopolnil sto let preužitkar Kidrič Jakob. Prebival je v Mestinju v župniji Sladka gora. Izreden jubilat se je rodil 1840 pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini, od koder se je preselil z 28 letom v faro Sladka gora in je poročil Franco Jecl. Iz prvega zakona se mu je rodilo petero otrok, od katerih še živita v Ločah pri Poljčanah nad 70 let stara sin ter hči. Drugi zakon je sklenil radi potrebe na starost s 30 let mlajšo Rozo Sinko. Rajni je še dobro pomnil tlako ter desetino. Na Sladki gori, kjer je bil šest let župan, se je dobro spominjal šestih gg. župnikov. Stara korenina Kidrič je bil trdno prepričan, da bo dočakal sto let, a ga je vzela smrt 2. januarja in je bil 4. januarja pokopan. Najbrž najstarejšemu štajercu svetila večna luč!

Dopisi

Orneče pri Dravogradu. Lani je bilo v naši fari 17 krstov, 9 deklic in 8 dečkov; umrlo je 9, pet žensk in štirje moški. Poročenih je bilo šest parov. Po številu smo torej zrasli za osem glav, v vseh točkah pa je zmagal ženski spol.

Sv. Križ nad Dravogradom. V lanskem letu je bilo v romarski cerkvi sv. Križa po 30 duhovniških darovanih 205 svetih maš, opravljenih 25 romarskih pridig in podeljenih 4500 sv. obhajil. Razen petkov imamo še 15 rednih letnih shodov, ki pa so bili preteklo leto vsi lepo obiskani. Vsem romarjem in prijateljem svetega Križa želimo srečno novo leto in do svidenja!

Sv. Daniel, Mi mnogo delamo, prav posebno pa še v drevesnici, ki je velikega pomena za naš kraj. V drevesnici imamo zasaženih 3565 divjakov, ki so pa že cepljeni. Ob straneh imamo zasaženih lepo število matičnih dreves, od katerih

bomo rezali cepiče. Od te drevesnice je odmerjen tudi majhen prostor za gozdno drevesnico. Preregolali smo precejšen del drevesnice, na katerem bomo spomladi sadili divjake. Ta drevesnica bo v veliko korist našemu kraju. Delavci bodo s svojim delom nekaj zaslužili, zraven pa se naučili pravilnega oskrbovanja sadnega drevja. Velike skrbi nam dela cesta globača, ki pelje mimo Gornika skozi vas. Zarezana je že blizu 50 m globoko. V deževnem vremenu se trgajo veliki plazovi zemlje in drviyo vanjo. — V naši župniji se je rodilo 19, 10 fantkov in 9 deklic. Umrlo je 11, 5 moških in 6 žensk. Najstarejša je bila M. Trbovšek, 82 let. Poročilo se je pet parov.

Sp. Voličina pri Sv. Rupertu v Slov. gorica. Na osmini za rajno posestnico Marijo Babusek so nabrali pogrebci za novo lavantinsko bogoslovje 63 din. Darovalcem: Bog plačaj!

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

MOSTIN

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

ljudi se je počasi polegel, tudi mestni zvon je utihnil, in ko so prišle iz mesta brizgalke, je bil ogenj že čisto podušen.

Sredi pogorišča je stal v mesečini Andro in si brisal znoj s čela, okoli njega pa tropa vaščanov, ki so ugibali, kako je ogenj izbruhnil.

Morda je kdo s pipo ali z lučjo hodil okoli sena? Toda kdo?

Krčma, v kateri so pili, je bila čisto na drugem koncu, pri hiši pa nocoj v nedeljo večer ni bilo nikogar drugega ko Martin in Mara sama; ta menda nista svojega lastnega sena zažgala.

In kako, da ogenj ni v hiši izbruhnil, ampak daleč od nje na kraju dvorišča?

Človek je to napravil, hudobnež, toda kdo?

Na vasi je vsakdo vsakogar poznal. Iz vasi ni mogel biti nihče, ker v Jelenju ni hiša daleč od hiše pa če zažgeš sosedov stog, lahko tudi tebi hiša izgori.

A tuj človek? Odkod? Saj so tudi cigani prestavili svoje šotore dalje in jih ni blizu.

Da, morala je biti človeška roka, po vsem so tako slutili. Morda ona hudobna roka, ki je Martinu uničila živino, skrivna roka hudobneža. O tem nihče ni dvomil, vsakemu se je Martin smilil, ali vsakogar je

prijemal tudi strah. Včasih se naide v kraju hudobnež pa uniči skrivaj, neusmiljenega srca v enem trenutku vse, kar je nabralo delo in trpljenje vsega življenja. Hudobna roka sega sem in tja, a ne moreš se braniti. Niti glave ne moreš položiti na vzglavje, niti oči ne moreš zapreti, srce ti trepeče, skrb te mori, ker misliš: danes tebi, jutri meni! Bog ve, ali ne bo tudi meni sredi temne noči zagorela streha nad glavo?

O, ko bi ga imeli v rokah, z rokami bi ga zadržali, pa kaj zadavili, raztrgali bi ga na drobne kose, kajti človek, ki zverina postane, se nima pravice imenovati človek.

Toda ugibanje je ugibanje, slutnja je bila nejasna, kakor je bila nejasna ta temna noč. Vaščani so bili kmalu na kraju svoje pameti. Žalostno pogorišče edino je bilo strašna resnica, jok nesrečnega dekleta edini odmev na prizorišču nesreče.

Martin je stopil k Andriju, korakal je trdno, mirno. Bil je blede ko zid, bil je trd kakor okostnjak, njegove oči so gledale nepremično predse. Prijel je mladeniča za roko in jo stisnil. Oko mu je zašlo na pogorišče in mu postalo motno kakor človeku, ki umira, potem ga je spet obrnil na Andrija.

Zavodnje. Dan pred božičnimi prazniki je bila na tukajšnji šoli božična obdaritev siromašnih otrok, ki je bila tako bogata, kakor še nikoli. V ta namen so nas podprli: tovarna usnja Woschnagg v Šoštanju je darovala 500 din, banska uprava 200 din za čevlje, 3 m moškega, 5 m ženskega blaga in 14 m blaga za perilo, krajevni šolski odbor v Zavodnjem, občina Topolšica, g. župnik Rožman Janez, tovarna mila Zlatorog in tovarna čevljev Bata. Obdarovani so bili: štirje otroci so dobili čevlje, dva dečka blago za obleko, dva blago za hlače, 11 deklic blago za obleko in 21 otrok pa blago za perilo. Vsem darovalcem se v imenu ubogih otrok ter v imenu njihovih staršev najiskrenejše zahvaljuje — upraviteljstvo šole.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Kakor smo že v adventu poročali, dobi ta teden kmetijsko-nadaljevalna šola konkurenco v obliki trimesečnega gospodinjstva tečaja. Prične se ta teden. Zato se obeta ta predpust tako malo gostij, ker se ženi in neveste še »šolajo«. Nekateri manj resni zakonski kandidati, oziroma kandidatkinje pa se izgovarjajo in strašijo, češ da bo spomladi vojna. Ni posebno verjeten ta izgovor, a izgovor je pa le! — Obeta se nam dosti novih knjig v knjižnici Prosvetnega društva. Bi res bilo nujno potrebno, da bi se knjižnica izpopolnila z novimi knjigami in da bi se je šmarjetčani bolj pridno posluževali! Namesto da si kdo zavoljo čitanja slabega romana naroči malovreden časopis, je boljše, da se vpiše v Prosvetno društvo. Mu pride cenejše in ima na razpolago več in mnogo boljšega ter raznovrstnega berila. Pa poleg tega še podpira namesto slabega nedomačega časopisa naše domače društvo. — Igralci in igralka Fantovskega odseka in Dekliškega krožka so nas za Novo leto in sv. Tri kralje razveselili z lepo narodno igro »Miklova Zala«. Bila je obakrat polna dvorana.

Sv. Barbara v Halozah. Na Štefanovo smo imeli lepo obiskan občni zbor Sadjarske podružnice, kateri se je obhajal v znamenju desetletnice, katere se na zunaj zaznamuje s postavitvijo sadne sušilnice sestava Wetz-Podgoršek. Delovanje sušilnice je bilo sledeče: posušili smo 1127 les raznega sadja, kar znaša približno 22.540 kg. Ako bi bile dve peči, bi bili posušili še enkrat toliko. Podružnica ima še nekaj dolga, katerega upa z združenimi močmi polagoma odplačati. V teku prvega desetletja je odbor podružnice razdelil na tisoče sadnega drevja po znižani ceni, nabavljaj cepljeno trsje za obnovo vinogradov, galico in razna sredstva za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju. Članov je bilo 42 — upamo, da osta-

Ali si že obnovil naročnino?

nejo vsi zvesti. Pristopivši člani so si izvolili z izjemo dveh novih odbornikov stari odbor z novim tajnikom učiteljem g. Rajnerjem, ker je dosedanji odločil svoje mesto. Vsem oblastvom, ki so šla pri postavitvi sušilnice podružnici na roko, se odbor iskreno zahvaljuje za podpore.

Dojnice, Lendava. G. Sep Gabrijela, hčerka našega upokojenega učitelja, ki je pred kratkim na zagrebški univerzi končala filozofske študije, je bila te dni nastavljena za učiteljico na meščanski šoli v Črnomlju. Častitamo! — Lep uspeh je s svojo slikarsko razstavo ob koncu preteklega meseca dosegel prekmurski rojak g. Albin Sagadin, doma iz Beltincev. Poleg številnega obiska je bilo odkupljenih tudi sedem njegovih slik. Želimo mu čimboljšega razvoja!

Turnišče. V sirotišnici Deteta Marijike je večje število revnih otrok, za katere oč. sestre skrbijo s pravo materinsko ljubeznijo. Ker pa nimajo dovolj gmotnih sredstev na razpolago, jim je delo precej otežkočeno, zato jim je dobrodošel vsak, tudi najmanjši dar. Posnemajte usmiljena srca, ki so za božične praznike darovala primerna darila, ter jim priskočite na pomoč tudi še drugi! — Pri nas so zadnje čase pridno na delu zopet kurji tatovi in so odnesli že mnogo perutnine. Ker perutnina izginja tudi od posestnikov v sredini vasi, zato upravičeno sumijo, da morajo biti kurji tatovi domačini. Upajmo, da jih bodo kmalu izsledili!

Vel. Dolenci. Kakor vsako leto, tako tudi letošnje je bila razdeljena božičnica med naše šolske otroke. Toplo se zahvaljujejo otroci osnovne šole vsem tistim, kateri so darila poslali, in obenem jim želijo srečno ter blagoslovljeno leto 1940!

Galicija. Zadnje nedeljo smo imeli po dolgem času spet shod. Zborovanje je bilo namenjeno širjenju dobrega tiska. Iz Celja je prišel g. urednik Rado Zakonjšek in nam je v lepih besedah podal misli o potrebi širjenja dobrega tiska, s katerim se najuspešneje borimo proti našim nasprotnikom. Zborovanje se je vršilo v župnijski dvorani ob številni udeležbi naših ljudi, ki so z zanimanjem poslušali izvajanja govornika. Priporočamo, da tudi drugod po deželi priredite slična zborovanja, ki naj postanejo manifestacije za naš katoliški tisk.

Galicija pri Celju. V preteklem letu je bilo v naši župniji, ki šteje okoli 1700 duš, sledeče gi-

banje: luč sveta jih je zagledalo 20, 10 fantkov in 10 deklic; umrlo je 15, od tega 8 moških in 7 žensk; poročenih je bilo 14 parov. V letu 1939 je število katoliškega časopisja naraslo za 30 izvodov, dočim se je število nasprotnega zmanjšalo za 15 izvodov, tako da »strašita« po fari samo še 2 »Jutra«, 1 »Večernik«, 1 »Slov. narod« in menda okrog 15 »Domovin«, toda sčasoma bomo še s temi pomedli; treba je samo nekoliko potrpljenja. — Prosvetno društvo tudi ni spalo. Vršili so se sestanki, igrale so se tri igre, razen tega pa se je naša mladina udeležila večih taborov v bližnjih krajih. V gospodarskem oziru je bilo minulo leto še tudi dokaj dobro, posebno sadja smo imeli na pretek. Ob nastopu leta 1940 si voščimo vseppek, da bi bilo vsaj tako, kot je bilo minulo, če ne še boljše, zlasti pa prosimo Boga, da bi nas obvaroval vojne! Vsem cenj. bralcem »Slov. gospodarja« želi blagoslovljeno leto 1940 gališki dopisnik Jože Podvršnik.

Št. Ilj pri Velenju. V preteklem letu smo imeli več krasnih iger. Šolski otroci so pred Božičem vprizorili lepo igrice ter so bili obdarovani. Rodilo se je 14, umrlo pa 7, bilo je tudi nekaj porok. Malči Tajšek je dobila moža iz Vitanja; Anton Jelen, vrtnar in sadjar, je šel po nevesto na Kranjsko, v Podlipo pri Vrhniki, pesnico Marijo Brenčič. Poročil ju je g. stolni dekan ljubljanski dr. Kimovec. Anton Glušič je šel v Topolšico po nevesto Škrubovo Liziko. Naj jih vse življenje spremlja božji blagoslov!

Rogatec. (Božičnica.) V naši občini pridela večina kmetovalcev le toliko živeža, da jim zadostuje kvečjemu do pomladi. Da se preživijo do nove letine, morajo iskati zaslužkov. Delavci pa ostanejo baš sredi zime večkrat brez posla in zaslužka. Otroci prvih in drugih so slabo hranjeni in še pomanjkljiveje oblečeni. Krajevna Protituberkulozna liga je razdelila v decembru iz svojih sredstev 4500 din tukajšnjim šolam za nabavo mleka in kruha najslabotnejšim šolarjem ob času najhujšega pomanjkanja. Da bo omogočeno redno posečanje šole v zimi tudi najrevnejšim, so pa pokrenile tukajšnje štiri šole v skupnem sodelovanju z drugimi krajevnimi činitelji nabiralno akcijo za zimsko pomoč revnim šolarjem v občini Rogatec. Akcija je dosegla prav lep uspeh, in sicer 7192 din v gotovini ter nad 3000 din v blagu. Nabranih prispevkov so bili v prvi vrsti deležni šolarji najrevnejših predelov pri Sv. Roku in v Donački gori pa tudi pri Sv. Florjanu in v Rogatecu samem. Prejeli so čevlje, obleko in toplo perilo, kar jim je bilo razdeljeno na javnih božičnicah, ki so se v vseh štirih krajih vršile.

»Andro,« je rekel zamolklo, »hvala ti! Ti si mož, ti imaš dušo. Ko bi tebe ne bilo, bi danes ne imel več kam položiti glavo. Skrivna roka se je spravila nadme, Bog ve, čigava je. Bog ji odpusti! Božja roka ni. Kajti če sem tudi grešil, toliko hudega nisem zaslužil. Hvala ti!«

Andro je Martinu samo stisnil roko, rekel ni nič. Bilo mu je, da bi se od žalosti vdrl v črno zemljo. Tudi drugi so molčali, volilnega veseljačenja so bili siti, strašni ogenj jim je ohladil razgrete glave. Med njimi je stal tudi berač, stiskal je zobe, ker se je bal, da bi mu ne ušel kak glas, da bi ga ne izdal kak vzdih. Poslušal je, kaj so govorili vaščani, kako so preklinjali začetnika vsega hudega, kako bi ga živega raztrgali. Poslušal je in prisluškoval. Oh, kako si je želel, da bi bil on namesto Martina, da bi bilo njemu vse pogorelo: hiša, hlev, vse — toda ne! Njemu ne more zgoreti hiša, saj je nima; njemu samo duša gori, samo duša. Ob vsaki kletvi mu je strepetalo srce, ob vsaki besedi se je stresel kakor šiba, pa vendar je stal tu prikovan kakor razbojnik, ki skrivaj gleda, kako mu tovariša obešajo. Ni on vrgel nesrečne iskre na Martinovo srečo, toda vedel je, da je Martina zadela zaradi njega nesreča, vedel je,

da je on vir vsega hudega. Čutil se je, kako more en sam človek biti vzrok tolikega zla, preklinjal je z vaščani hudobneža in, medtem ko je v duši tiho preklinjal sebe, se je zgubil s pogorišča.

Vsa vas je bila privrela na Martinovo nesrečo, še celo pijani župan — samo en človek ni prišel — pisar. Kje je? Več je pil danes kakor navadno, po sili je pil. Vlival je vase vino, kakor da je voda, drl se je v razposajeni družbi, kakor da je ob pamet. Včasih je odhitel pred krčmo, kjer so pri kresu rajali. Tudi sam je stopil v kolo. Skakal je ko nor, ščipnil je to, poljubil ono, baš je hotel tretji roko okoli pasa oviti, ko je nebo zažarelo, ko je usekal krik v nočno tišino: Pomagajte! Gori! Gori! V glavo mu je udarila kri, po vsem telesu ga je stresel mraz. Ustrašil se je, dvignil glavo, zatrepetal. Vse se je razbežalo, kakor kadar se jastreb zapodi med kokoši. Pisar je ostal zraven korteškega¹ kresa sam. Plamen ga je obsijal, pisar se je ustrašil samega sebe, prestrašil se je bledega meseca, ki je z neba nanj zrl. Zvon iz mesta se je oglašil kakor da ga je kladivo udarilo po glavi!

¹ Korteš — plačani volilni agitatorji.

(Dalje sledi)

J A B L I N

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštino 26 din.

R U M O L

esenca za izdelovanje ruma z domačo slivovko. Steklenica za 2 l ruma 8 din. Poština 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Škočir,
Slovenski trg 11

Inserirajte!

Akcijški odbor se v imenu revne dece zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so prispevali za zimsko pomoč.

Sv. Miklavž nad Laškim. Ob koncu leta povedo, da smo imeli v minulem letu 20 rojstev, poročila sta se dva para, umrlo pa je osem ljudi.

Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. Zopet je leto za nami. Leto, v katerem so se godile v Evropi velike stvari. Vsi smo v upanju in nadi, da nam Bog prizaneso to strašno šibo — vojno. Vemo, da grmijo v Evropi topovi, mi jih pa še pomagamo podžigati. Niti ne zavedamo se kako! Čeprav ni naša fara ena tistih, da bi jo nasprotno časopisje prekosilo. Pa vendar so v naši fari šte-

vilne družine, h katerim prihaja nasprotno časopisje. Pa zopet naletim: samo radi romanov ga imam. Da, samo radi romanov! Pa ne pomislijo premnogi, da ravno v romanih se seje oni strup, ki razjeda počasi srca premnogh. Pa zopet: poleg našega »Slov. gospodarja« vidim na mizi še nasprotno list. Še celo s ponosom rečejo: saj imam »Domovino«! Zdaj ob novem letu bodi naš sklep: v katoliške hiše katoliški časopis! Kaj pomaga, če se borimo proti komunizmu, če pa podpiramo to, s čimer ga širijo. Naročnino, oglase, reklamacije sprejema za »Slov. gospodarja« in druge naše liste zastopnica: F. Gaberšek, Globoko, Rim-ske toplice.

Hočemo živeti kot Slovenci!

Tako se glasi slovesna izpoved koroških Slovencev, državljanov Velike Nemčije, podana na zborovanju Prosvetne zveze v Celovcu: hočemo tudi vnaprej ostati to, kar smo po krvi in jeziku, živeti hočemo svoje lastno duhovno in kulturno življenje. Organizacija tega življenja je v večjih rokah Prosvetne zveze, ki je imela v božičnih dneh svoj redni občni zbor v Celovcu. Pred občnim zborom je bil voditeljski tečaj, ki so se ga udeležili krajevni vodje kulturnega življenja slovenske družine. Namen tečaja je bil, dati prosvetnim krajevnim vodjem in delavcem smernice za bodoče, odgovornosti polno delo med slovenskim ljudstvom. Obenem so zastopniki slovenske prosvete na Koroškem manifestirali svojo zvestobo narodu, katerega pripadajo po krvi in duši, in državi, koje državljanji so. Kakor poroča »Koroški Slovenec«, je bila udeležba nenavadno velika: moška in ženska mladina je zastopala prav vse kraje dežele, koder prebiva slovenska narodna družina; sivolasi narodni delavci se niso mogli načuditi številu in gorečnosti mladih prosvetnih delavcev, osrednji odbor pa je mogel z zadoščenjem ugotoviti strnjeno in disciplino zavednih koroških Slovencev.

Prosvetna prirediteljev se je začela s slovensko himno »Slovenec sem«. Notranjemu ministru dr. Fricku se je poslal v Berlin brzozjavni pozdrav z izrazom vdanosti in z željo, naj bi g. minister zajamčil slovenski narodni skupini svoboščine kulturnega delovanja. Občni zbor je vodil podpredsednik Zveze Janko Ogris, ki je ugotovil, da je od 35 v Zvezi včlanjenih društev navzočih 33 članic in da dosega število vseh zastopnikov nad 200 oseb, ter nato s krepkimi besedami podal nasvete in navodila za prosvetno delo v novem »Slovenskem kulturnem društvu« (kakor se zdaj imenuje Prosvetna zveza). Zvezin tajnik g. Vinko Zwitter je priporočal zastopnikom koroškega slovenstva: Varujmo slovensko dostojanstvo! Kulturno pravo koroških Slovencev je zasidrano v njihovi tisočletni zgodovini, ki je polna dokazov slovenske narodne volje. Svojemu narodnemu dostojanstvu je koroški Slovenec dolžan, da ostane varuh prebogatega kulturno-zgodovinskega izročila, v katerem je ukoreninjena njegova slovenska zavest. Svoje državljansko zvestobo izvajajo koroški Slovenci zvesto in natanko v dejanstvu, naposled s stoočstnim odzivom slovenskih fantov in mož k vojaškemu službovanju. Kar se tiče razmerja države do

Slovencev, je treba ugotoviti te sončne strani: Naša kulturna in gospodarska samopomoč je dovoljena, s potrditvijo pravil je slovenska prosveta dovoljena, bližnja bodočnost pa bo dokazala, vkoliko je kulturna samopomoč mogoča tudi v praksi. So pa tudi senčna dejstva: Osnovno šolstvo je izključno nemško. Predsednik Pro-

Spremembe davčnega in taksnega zakona

Za Božič so bile razglašene uredbe o spremembah davčnega in taksnega zakona. Ker so nekatera določila teh uredb tudi za naše podeželsko prebivalstvo zelo važna, hočemo čitatelje »Slov. gospodarja« na posebno važna določila opozoriti in jih pojasniti.

Novi davčni predpisi posebno ščitijo mala posestva, ugodna so za srednje velike kmetije in male obrtnike, dočim velike kmetije poleg veletrgovcev, tovarnarjev in ostalih bogatejših slojev močneje obdavčijo.

1. Mala posestva, to so zemljišča onih kmetovalcev, ki so obdavčeni edino le z zemljiškim davkom, če katastralni čisti dohodek celokupnega njihovega zemljišča, ležečega na področju ene davčne uprave, ne presega 1000 din, so od 1. januarja 1940 dalje prosta zemljiškega davka in doklad. Le občinske doklade se tem malim posestvom smejo predpisati, toda ne višje, kot so bile v letu 1939. Lastnikom teh malih posestev se nadalje uradoma, to je brez njihove prošnje, odpišejo vsi zaostanki na davkih, taksah (desetku), kaznih za davčne in taksne prestopke, ki so obstojali ob koncu leta 1939. Že vplačani zneski pa se ne vračajo.

2. Važna je nadalje uredba, po kateri sme finančni minister na prošnjo prizadetih oseb odpisati zaostanke, ki so obstojali ob koncu leta 1937 na davkih, taksah, kaznih za davčne in taksne prestopke, če bi izterjava teh zaostankov mogla povzročiti gospodarsko propast teh dolžnikov. Toda pri davkih vse to le pod pogojem, da so ti zaostanki večji od enoletnega davčnega predpisa, ki je bil predpisan v letu 1938.

Take prošnje je treba vložiti do 23. marca 1940 po navodilih, ki so jih prejela županstva te dni od davčnih uprav.

Prošnje kmetovalcev, malih obrtnikov (pavšaliranje) in onih davkoplačevalcev, katerim v letu 1938 predpisani državni davek ni presegal vsote 200 din, so kolka proste. Prav tako tudi priloge.

svetne zveze je izza leta dni službeno premeščen na Predarlško, bivši podpredsednik mora bivati izven Koroške. Na izjavo posameznikov za slovensko narodnost odgovarjajo uradni in neuradni krogi z očitki o politični nezanesljivosti. Zavednim Slovincem socialne ugodnosti odtegujejo, otroške doklade odvzemajo, čeprav štejejo prizadete družine včasih do 12 in še več otrok. Slovensko narodno zavest istovetijo s politično nezanesljivostjo, zato Slovenci ne morejo biti občinski odborniki niti občinski tajniki. Slovincem je mestoma onemogočen nakup nepremičnin, slovenske kmetije radi slovenstva ne morejo postati dedne kmetije. Vse svoje duhovne in gmotne sile hočemo odslej še v večji meri posvetiti narodno-kulturni samopomoči. Na zborovanju je bil viharno pozdravljen med šolskim letom službeno odsotni predsednik Prosvetne zveze g. prof. dr. Joško Tišler, ki je spregovoril vzpodbudne besede. Slovensko prosvetno prireditelj je zaključila prelepa narodna pesem »N'mav čriez jizaro«, ki je izzvenela v svečano prisego slovenstvu in slovenskemu kulturnemu življenju.

3. Mali obrtniki morajo po novih predpisih do 31. januarja vsakega leta sporočiti davčni upravi število zaposlenih pomočnikov. Nadalje morajo tudi javiti davčni upravi vsako povečanje števila pomočnikov med letom, in sicer v teku 15 dni po izvršeni spremembi, drugače so kaznovani z 200 do 5000 din. Poleg kazni pa izgube še pravico obdavčenja s pavšalnim davkom in so obdavčeni po dosedanem načinu po oceni davčnega odbora. Pavšalni davek znaša za deželo letno 80 din, če delajo sami brez pomočnika, 150 din, če delajo z enim pomočnikom, in 240 din, če delajo z dvema pomočnikoma.

4. Izredni narodno-obrambni doprinos je za male davkoplačevalce znižan, za velike pa občutno zvišan in je določen od 10% do 60% davčnega predpisa.

5. Novi predpisi v taksnem zakonu so poostreni. Najvažnejše spremembe so:

a) Poviša se taksa od prenosa nepremičnin (desetek) od sedanjih 4% na 6% prometne vrednosti, tako da znaša sedaj prenosna taksa skupaj z 2% banovinsko takso celih 8% prometne vrednosti. Pri premočinah se prenosna taksa poveča od sedanjega 1% na 2% prometne vrednosti.

b) Taksa od najemnih pogodb se poveča na dvojni znesek dosedanje takse. To velja le za nove najemne pogodbe, dočim za pogodbe, sklenjene še pred 23. decembrom 1939, veljajo prejšnje takse.

c) Darilne in zapuščinske takse so se tudi nekoliko zvišale, in sicer za pol odstotka pri manjših in za do 3% pri večjih zneskih. Dosedaj so otroci in vnuki plačevali enako visoke darilne in dedne takse, dočim bodo po novem morali vnuki plačevati pri manjših darilih in dednih deležih, to je do 100.000 din vrednosti, za pol odstotka večje takse, pri vrednostih nad 100 tisoč dinarjev pa bodo morali vnuki plačevati 1% višjo takso kot pa otroci.

Kmečka trgovina

Ne nasedajte prekupčevalcem!

Pretekli teden se je dogodilo, da je neki prekupčevalec z živino prentental 68 letno posestnico Terezijo Peklari v Androvcih pri Sv. Antonu pri živinski kupčiji. Posestnica je imela na prodaj zelo lepe vole, a prekupčevalec ji je lagal, da cena volov stalno pada, da čez nekaj časa sploh nič več ne bo dobila zanje in da jih naj takoj proda, če hoče še kaj dobiti. Posestnica se je res ustrašila ter sklenila z njim kupčijo po 2.75 din kg žive teže, in to za vole, ki so tehtali 1428 kg. Dal je are 1000 din, prišel po vole in jih odpeljal, ko posestnice ni bilo doma, ostali znesek za vole je pa ostal dolžan. Ko so sosedje posestnico poučili, da bi lahko dobila za vole najmanj po 5 din kg žive teže, ker so po tej ceni prodali dosti slabše vole kot so bili njeni, se je šele zavedla ter prosila orožnike za pomoč. Toda oblastva z orožniki vred niso mogla proti prekupčevalcu prav nič ukreniti, kajti posestnica je vole po tako nizki ceni dala iz svoje proste volje, prekupčevalec je pa vsem zaničljivo rekel: »Zakaj se je pa dala opehariti!«

Takih primerov je na deželi nešteto, samo da ne pridejo v javnost. Koliko ima prodajalec-zivnorejec pri tem škode, lahko vsak izračuna iz gornjega primera, ko so se 1428 kg težki voli prodali namesto po 5 din kg žive teže po 2.75 din. Da bi se takile primeri iztrebili, to je namen naše rubrike »Kmečka trgovina«. Mi tega seveda ne moremo prepričati, tudi oblastva dostikrat ne, prepreči pa lahko tako žalostne primere ljudstvo samo. V ta namen je potrebno ljudstvo poučiti in to dela »Kmečka trgovina«. Ko bi prej navedena posestnica bila čitala naša poročila o cenah ter se po njih ravnala, bi ne bila izgubila treh tisočakov. Prekupčevalske navade, proti katerim oblastvo prav nič ne more, torej lahko onemogoči ljudstvo samo, njegov svetovalec in pripomoček je pa naša »Kmečka trgovina«.

Naznanite pijavke, ki vas odirajo, oblastem!

Poročali smo o za kmeta zelo važni vesti, da je oblast določila za petrolej enotno ceno po vsej državi, i. s. po 7 din liter, oziroma 8.50 din kg, in da zaslužek trgovca pri 1 kg petroleja ne sme biti višji kot 85 par, sicer se dotični kaznuje po § 102, zakona o državnih monopolih. Na to notico nam je pa poslal nek trgovec pismo, v katerem se hudeje proti objavi te vesti, češ da se kmetje sedaj izgovarjajo na našo objavo o ceni petroleja in ga on ne more po višji ceni prodajati, radi česar premalo zasluži. Dalje piše, da se on zelo malo zmeni, kaj kdo predpisuje, kajti on se bo držal le enega načela: čim več zaslužiti! Našemu listu pa zelo zamerja, ker smo s svojo odkrito notico zmešali štrene njegovemu »kšeftu«.

Omenjeno pismo je jasen dokaz, kako se kljub vsem uredbam ljudstvo na deželi izkorišča. Kmečki ljudje, bodite zavedni in se ne pustite kar tako ociganiti! Skrbno zasledujte tovrstna poročila in odredbe in tistega, ki prodaja po drugi, višji ceni, naznanite oblastvu. Za dokaz kupite pri takem trgovcu blago, dajte si izstaviti račun, da pozneje dotičnik ne bo mogel tajiti. Saj kmečko ljudstvo ni pašnik, kjer bi se morali napasti prav vsi!

Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru postaja važen činitelj v kmečki trgovini

V lanskem poletju se je v Mariboru ustanovila Osrednja kmetijska zadruga, in to na pobudo bivšega narodnega poslanca Špindlerja, vodstvo je pa poverjeno g. Radanoviču iz Zreč. Zadruga je registrirana kot izvoznica živine in bo v drugi polovici januarja začela z izvozom. Izvoz bo organiziran na zadrugi podlagi tako, da se bo blago nabavljalo neposredno od članov živinorejcev, kateri so včlanjeni potom svojih zadrug v Osrednji zadrugi. Prodaja bo komisijska, ker je le tako mogoče proizvajalcu nuditi tisto ceno, ki se na tržišču lahko doseže. Vodja zadrug g. Radanovič je v svrhu kupčije obiskal Reko in Dunaj. Za prvovrstno živino so se dosegle zelo lepe cene. Na žalost je pa prvovrstne živine pri nas zelo malo, radi česar se živinorejcem pripoča, da se potrudijo, da bodo imeli res prvovrstno blago, ker se le to v glavnem upošteva pri prodaji v inozemstvu. Posebno so Italijani izbirni, ker so navajeni na zelo lepo živino z madžarskih veleposestev, zato mi za Italijo prvo-

vrstne živine skoraj nimamo, pa čeprav se plačuje po 9—10 dn kg žive teže. Manj izbirni so v tem oziru Nemci.

Priprave za reorganizacijo izvoza živine

Izvoz živine pri nas urejuje Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu. Glavna Zadruga zveza v Beogradu, Zadruga zveza v Ljubljani ter druge gospodarske organizacije so omenjenemu Zavodu stavile predlog, da se izvoz živine reorganizira v tem smislu, da bo čim ugodnejši za kmeta. Glavni predlog je ta, da Zavod na zunanjem trgu doseže boljše ceno za drugovrstno živino. Kot smo že v gornjem članku omenili, je namreč pri nas zelo malo prvovrstne živine, posebno letos, ko je malo krme, pa še ta je zaradi slabega vremena spomladi manj vredna. Ravno iz tega ozira je nadvse važno, da se doseže primerna cena tudi za drugovrstno živino, ker je pri nas le te največ na prodaj. Nadaljnji predlogi se nanašajo med drugim v glavnem na izplačila, kajti po dosedanem načinu plačevanja morajo izvozniki čakati 6—8 tednov na denar. Zahteva Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pa naj bo, da bodo izvozniki denar za blago prejeli takoj pri prevzemu.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Cene prvovrstnih volov se sučejo v Mariboru in bližnji okolici po 6—7 din kg žive teže, za drugovrstne vole pa okrog 5 din. Toda čim dalje ven iz Maribora gremo, tem cenejša je živina. Razlika med Mariborom in pa Prekmurjem znaša okrog 1—2 din pri 1 kg žive teže. — V Slov. Konjicah so bili drugovrstni voli po 5—6 din, v Ljubljani 5.50—6.50 din, v Kranju pa 6 do 6.25 din kg žive teže.

Krave. Slov. Konjice 4—4.50 din, Ljubljana 4—4.50 din, Kranj 5—5.50 din kg žive teže.

Telice. Slov. Konjice drugovrstne 5 din, Ljubljana prvovrstne 6—6.50 din, drugovrstne pa 5 do 5.50 din, Kranj 6—6.25 din kg žive teže.

Teleta. Slov. Konjice 5—6 din, Ljubljana 6—7 din, Kranj 7.50—8 din kg žive teže.

Goveje meso in kože. Govedina 10—12 din, tetelina 12—16 din, goveje kože 12—15 din, telečje kože 16 din kg.

Svinje

Plemenske. V Kranju so bili 7—8 tednov stari pujski po 150—260 din komad.

Pršutarji (proleki). Slov. Konjice 7—8 din, Ljubljana 8—8.50 din, Kranj 10—11 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji) Slov. Konjice 10 din, Ljubljana domače 9—9.50 din, sremske 10.50 do 11 din, Kranj 11—12 din kg žive teže.

Svinjsko meso, mast in kože. Svinjsko meso 12—15 din, slanina 17—18 din, svinjska mast 20—22 din, svinjske kože 10—14 din kg.

Tržne cene

Zito. Novi Sad sremska in slavonska pšenica 193—195 din, bačka Tisa 197—199 din, nova koruza 114—115 din, moka Ogg 290—300 din stot. V Mariboru na trgu je bila pšenica po 2 din, rž 1.75 din, ječmen 1.75 din, koruza 1.50—2 din, oves 1 din, proso 2 din, ajda 1.25 din, proseno pšeno 4 din, ajdovo pšeno 4.50—5 din kg.

Fižol. Maribor 5—6 din, Ptuj 6 din, Celje 6 do 8.50 din, Ljubljana 7 din, Kranj 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.50—2 din, Ptuj 1.25 din, Celje 1.75 din, Ljubljana 1.50—2 din, Kranj 1.50, Jesenice 1.50—1.75 din kg.

Mleko. Maribor 2—2.50 din, Ptuj 1.50—2 din, Celje 2—2.50 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Trbovlje 2.25 din, Kranj 2.25—2.50 din liter.

Surovo maslo. Maribor 36 din, Slov. Konjice 41 din, Ljubljana 34 din, Kranj 34—36 din kg.

Jajca. Maribor 1.75 din, Slov. Konjice 1.25 din, Ljubljana 1.50 din, Kranj 1.50 din, Jesenice 1.75, Litija 1.25 din komad.

Volna. Neoprana: Slov. Konjice 20 din, Kranj 26—28 din kg. — Oprana v Kranju 36—40 din kg.

Kрма. Seno Ptuj 100—125 din, Celje 80—100, Ljubljana 70—100 din, Kranj 125 din, Jesenice 90 din, Zagreb 100 din stot. — Sjava Ptuj 30 din, Celje 45 din, Ljubljana 30 din, Kranj 75 din, Jesenice 50 din stot.

Drva. Slov. Konjice 85 din, Ljubljana 100 do 110 din, Kranj 110—115 din kub. meter.

Sadje in zelenjava na mariborskem trgu

Jabolka 6 din, hruške 6 din, suhe slive 10 din, celi orehi 8 din, luščeni orehi 26 din, čebula 3.50, česen 10 din, kisló zelje 4 din, kislá repa 2 din, karfižola 8 din, hren 9 din, radič 12 din kg. — Glava zelja in ohrovtá 3—3.50 din, komad zelene 3 din, komad endivije 2.50 din, zelenjad v kupčkih 1 din.

Sejmi

15. januarja živinski in kramarski: Bogojina; tržni dan: Trbovlje — 16. januarja živinski in kramarski: Dolnja Lendava; goveji in konjski: Ptuj — 17. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Kapele pri Brežicah, Petrovče in Slov. Bistrica — 18. januarja tržni dan: Turnišče — 20. januarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski: Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Razgovori z našimi naročniki

Ponesrečeni zidar vidi dvojno. F. T. Pri delu ste padli z zidarskega odra ter si med drugim poškodovali oči tako, da sedaj vse dvojno vidite. Zdravnik pravi, da Vam ne more pomagati, v bolnišnico Vas nočejo sprejeti. Vprašate, kaj Vam je storiti, da ne izgubite vida in ali imate pravico do kake podpore. — Upamo, da je bil zdravnik tako vesten, da je poskusil vse, kar medicinska veda premore. Okrožni urad za zavarovanje delavcev ima tudi za očesne bolezni specialiste; če Vam tak ne more pomagati, Vam žal tudi mi ne vemo sveta. Ne zdi se nam pa verjetno, da bi bila podana nevarnost za izgubo vida. — Ako ima navedena očesna bolezen za posledico zmanjšek Vaše sposobnosti za delo, Vam pritiče pravica do onega dela popolne rente, ki sorazmerno ustreza izgubljeni sposobnosti za delo. Popolna renta je tako visoka kakor zavarovani letni zaslužek. Ako pa v letu pred nezgodo niste bili zavarovani vsaj 30 tednov, se računni povprečni znesek zavarovane mezde na podstavi 30 tednov. Ali ste zahtevali nadpregled in rento? Ako dobite kako odločbo, pazite na pouk o pravici pritožbe in na rok, v katerem jo morate vložiti.

Artillerijska podoficirska šola. F. H. Zanimajo Vas pogoji za sprejem v navedeno šolo. Nahaja se ta šola v Čupriji ter so se letos vanjo sprejemali gojenci, rojeni v času od 1. januarja 1918 do 31. decembra 1921, in sicer po razpisu, ki je izšel meseca julija, prošnje pa je bilo vlagati do začetka septembra. Naslednji razpis bo najbrž izšel približno v istem času. Prošnji je treba pri-

ložiti: domovnico; krstni list; šolsko spričevalo (zadošča, da ste dovršili ljudsko šolo z najmanj dobrim uspehom); samski list; ako ne prihajate neposredno iz šole, tudi nravstveno spričevalo; pismeno odobrenje staršev, da smete stopiti v navedeno šolo (taksirano z 20 din in overovljeno od občine); pismeno in overovljeno obvezo staršev ali varuha, da bodo povrnili državni prizadejane stroške, ako bi gojenec po pregledu ali sprejemu v šolo odstopil pred položeno prisego. Prošnjo je nasloviti na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja ter jo taksirati z 10 din. Plačati ni treba v šoli nikake oskrbe, niti kakih drugih izdatkov.

Pravica vožnje po cesti na tujem zemljišču. J. A. Po graščinskem svetu vodijo tri ceste, in ticer dve občinski, na sredi med njima približno 200 korakov oddaljena pa zasebna cesta. Opazili ste, da tuji ljudje vozijo po tej srednji cesti in ste jim zagrozili, da boste to naznanili lastniku. Slednji je to tudi sam zvedel in dal cesto zagrebsti. Po tej cesti ste pa tudi Vi vozili že skoro 30 let in radi tega vprašate, ali bi smeli zahtevati, da se Vam dovolijo in omogočijo vožnje še tudi naprej. — Pravica do vožnje se pripoestvuje le s 30 letnim javnim izvrševanjem vožnj brez sile in brez prošnje. Mora pa biti služnostna pravica v korist ali vsaj potrebna za udobnejše ukoriščanje kakega zemljišča. Ker pravite, da se 200 korakov daleč nahaja občinska pot, najbrž ne bo mogoče pripoestvovati služnostne pravice vožnje po omenjeni drugi, sedaj zasebni poti.

Vstop v mornarico. N. B. Zanima Vas, pod katerimi pogoji bi lahko šli k mornarici; stari ste 18 let in ničesar izučeni. — Ako želite vstopiti v kako mornariško podčastniško šolo, morate čakati na zadevni razpis, ki se po navadi objavlja tudi v dnevnem časopisju. Ako pa ne reflektirate na vstop v podčastniško šolo, marveč bi pri mornarici le radi odslužili svoj kadroški rok, tedaj treba, da napravite zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja. Priložiti morate rojstni in krstni list, domovinski list, dovoljenje staršev ali varuha, da smete prostovoljno vstopiti v vojaško službo, ter npravstveno spričevalo. Nato boste poklicani k prihodnjemu naboru; takrat ponovno izrečno prosite, da se Vas dodeli k mornarici.

Skrajsan rok za petega sina. R. J. Vaš prvi sin je služil pri vojakih 9 mesecev, drugi sin je služil polni rok 18 mesecev, tretji sin ni služil, ker je bil spoznan za stalno nesposobnega, četrti sin je služil polni rok 18 mesecev, peti sin je bil sedaj potrjen in mu je prav tako odrejen polni rok 18 mesecev. Vprašate, ali pritiče petemu sinu pravica do skrajšanega roka. — Petemu sinu pravica do skrajšanega roka ne pristoji, ker ni sta pred njim neposredno dva brata odslužila polnega vojaškega roka. Tretji sin je bil namreč stalno nesposoben ter je s tem pretrgana vrsta.

Skrajsan rok za tretjega sina. R. N. Vaš prvi in drugi sin sta odslužila vsak polni kadroški rok po 18 mesecev. Z drugim sinom vred je bil vpoklican k vojakom tudi četrti sin po starosti in je tudi četrti odslužil 18 mesecev, torej polni rok. Vprašate, ali ima Vaš tretji sin, ki je tudi potrjen na polni kadroški rok 18 mesecev, pravico do skrajšanega roka. — Tretji sin ima vsekakor pravico do skrajšanega vojaškega roka, ker sta itak dva brata pred njim odslužila polni kadroški rok.

Vojaška in civilna pilotska šola. B. M. Zanimajo Vas pogoji za sprejem v navedeni šoli, kje se nahajata itd. — Zrakoplovna podčastniška šola se nahaja v Novem Sadu, pomorska zrakoplovna podčastniška šola v Divuljah. V prvo navedeno šolo so letos sprejemali gojence, ki niso bili mlajši od 17 let in ne starejši od 21 let, in ki so po možnosti poznali kako obrt. Posebnih šol se ni zahtevalo, marveč le, da je gojenec dovršil vsaj ljudsko šolo z najmanj dobrim uspehom. V pomorsko zrakoplovno šolo pa so se sprejemali gojenci, ki niso bili mlajši od 16 let in ne starejši od 18 let ter so se učili vsaj že dve leti obrti za mehanika, ključavničarja ali električarja, ali dve leti obrti v vojno obrtnih šolah. — Ako se zanimate za civilno letalstvo, se najprej izurite v jadrlnem letanju. Ako boste namreč v tem letanju izurjeni, boste imeli prednost pri sprejemu v pilotsko šolo aerokluba v Beogradu. Potrebna pojasnila bi utegnili dobiti tudi pri g. dr. Stane Rapetu, upravniku letališča v Ljubljani, kjer se včasih tudi urijo piloti. — Ako bo v kakem drugem mestu otvorjena kaka pilotska šola, boste o tem lahko čitali v dnevnem časopisju. — Plombirani zobje, odnosno umetno zobovje najbrž ne bo ovira za izvrševa-

Ne odlašajte s plačilom naročnine!

Nekateri naročniki še kar čakajo s plačilom letoletne naročnine. Lanjsko leto se je trem naročnikom pripetilo, da so odlagali in odlagali, pa so šele sredi februarja, eden pa v začetku marca plačali naročnino. Med letom pa jih je zadela nesreča požara in tako so sami zakrivali, da niso bili v seznamu onih naročnikov, katerim je dom zavarovan za 1000 din. Čim preje plačate, prej ste brez skrbi! Pošljite zato še danes 32 din. Tudi za žrebanje nagrad velja čas vplačila samo še ta mesec!

Uprava »Slov. gospodarja«, Maribor.

nje pilotske službe. Ali boste dobivali kot pilot v primeru, da ne bi mogli več opravljati svoje pilotske službe, pokojnino, Vam ne moremo vnaprej povedati. Odvisno je to od tega, pod kakimi pogoji boste sprejeti v službo, odnosno ali in kje boste zavarovani. Razlikovati je seve med rento, ki bi jo dobivali v primeru, da se v službi ponesrečite, in med pokojnino, ki bi jo dobivali po dovršenem gotovem številu službenih let. Za primer nezgode boste gotovo zavarovani.

Pravica grabljenja stelje v graščinskem gozdu. A. J. Ko ste kupili posestvo od svojega posestnega prednika, Vam je dejal, da si smete v bližnjem graščinskem gozdu grabiti steljo, češ on da jo je grabil že preko 35 let. Vi ste nato skozi 28 let grabili steljo v graščinskem gozdu, ne da bi Vam bil kdo to branil. Sedaj ste slišali, da Vas baje nameravajo tožiti in Vam nadaljnje grabljenje stelje prepovedati. Vprašate, ali se lahko proti temu učinkovito branite. — Vaša informacija, da obstoja nek avstrijski zakon, ki prepoveduje priposestvanje navedene pravice, je v toliko točna, da je res s cesarskim patentom od leta 1853 določeno, da se ne more na novo priposestovati v gozdovih nikaka služnostna pravica, torej tudi ne pravica grabiti listje. Ako torej v letu 1853 ta pravica še ni bila v prid Vašega sedanjega posestva priposestovana, bi morali Vi na zahtevo lastnika gozda opustiti nadaljnje grabljenje.

Posojilnica zahteva 9% obresti. P. J. Od leta 1930 dolgujete neki podeželski posojilnici 4460 din, katera zahteva vsa leta, da ji morate plačati 9% obresti. Vprašate, ali je po zakonu dopustno, zahtevati tako visoke obresti. — Obstoja sicer uredba o maksimiranju obresti, in to v spremenjeni izdaji z dne 23. januarja 1935, ki pa dopušča kot obrestno meró za posojeni denar za denarne zavode in bančne obrate celo 10% obre-

sti; le za ostale upnike je določeno, da ne smejo zahtevati več kakor 8% obresti na leto. Poudarjamo pa, da se mora v najvišjo obrestno mere vštetiti tudi postranska plačila ali dajatve, za katere se je obvezal dolžnik poleg obresti, kakršne so: provizije, režijski stroški in povračila za storitve iz naslova dolžnega posojila. Pač pa je upravičen upnik terjati od dolžnika poleg obresti tudi še stvarne stroške za sklenitev pogodbe, takse, poštnino, kakor tudi ostale dejanske izdatke, zlasti stroške za ureditev, zavarovanje in izterjavo dolga. — Z denarnim zavodom v smislu navedene uredbe se razumejo denarne ustanove, osnovane v obliki delniške družbe ali družbe z o. z., kreditne, gospodarske zadruga, hranilnice javnopravnih teles in tiste denarne ustanove, ki so osnovane po zakonih, izdanih posebej za vsako izmed njih. Pogodba, s katero se določijo višje obresti ali višje koristi od tistih, ki so dovoljene, je glede zneska, ki presega najvišje obresti ali najvišje koristi, nična.

Služba sprevodnika na poštne avtu. R. F. Zanima Vas, kako bi zamogli dobiti službo sprevodnika na poštne avtu in koliko ima tak sprevodnik plače. — V Sloveniji uporablja poštna uprava avtomobile po naši vednosti le v Ljubljani. Kot šoferje uporablja svoje uslužbence. Višina njih plače je odvisna od tega, kak čim ima uslužbenec, o. n. v kateri skupini se nahaja. O pogojih za sprejem v poštno službo smo pisali pred kratkim; so to splošni pogoji za sprejem v državno službo. Za službo služitelja zadoščata dva razreda ljudske šole, za službo zvančičnika pa se zahtevata vsaj dva razreda meščanske šole. — Ako mislite pod poštne avtom kak avto, last zasebnega podjetja, ki se bavi tudi s prevažanjem pošte, bi se morali informirati pri lastniku avtomobila, ker bi bili službeni pogoji stvar medsebojnega dogovora.

Naročnicam »Kmečke žene«!

Katera še ni plačala naročnine za leto 1940, naj to takoj stori, vsaj v nedeljo, dne 14. januarja, ker je to zadnji dan vplačila za tiste, ki pridejo v poštev za žrebanje dobтков. Celoletna naročnina znaša 20 din.

Uprava »Kmečke žene«, Maribor.

Usmiljena sestra obvezuje skozi prsa ranjenega finskega vojaka

Angleški mornar se vadi v rabi letalskega fotografičnega aparata

Ameriški filmski fotograf na finskiem bojišču

V sovjetski vojski na Finskem se bojujejo tudi kozaki

Sv. Peter v ječi

(Legenda)

(Konec)

Pristopil je možakar, z debelimi brki pod nosom, kakor da bi stal pred Napoleonom. Nato je ukazal z debelim glasom:

»Naprej!«

Gospod in sv. Peter nista od Pilatovih časov doživela kaj sličnega, vendar sta vdano prenesla ponižanje ter tiho šla pred odločnim vršilcem stražarske službe.

Temna noč je legla na vas. Stražnik je prižgal leščerbo. Sv. Peter je skrivoma kuhal jezo, vendar pa se ni izdal.

Pri Matjaževih so se že odpravljali spat, le gospodar je še sedel pred hišo in kadil pipo. Ko je zagledal trojico, je zlovoljno dejal:

»Se mi je kar zdelo, da še ne bo miru. Kaj bo novega?«

Potnika sta ponižno stala pred Matevžem, stražnik pa je rekel:

»Glej Matevž, ta dva boš danes pogostil in prenočil! Ti si na vrsti!«

»Pogostil, pogostil...? S čim? Mogoče s pečenko in vinom?« je zadirčno vprašal kmet.

»Ne želiva ne pečenke, ne vina,« je dejal sv. Peter. »Za košček kruha prosiva in za otep slame. Uboga potnika sva.«

»Naj bo, ker sta skromna,« se je omehčal kmet.

Šel je v kuhinjo, odkoder se je vrnil z oglom pšeničnega kruha.

Kristus si je odlomil košček in počasi používal. Sv. Peter pa je naglo tolaži hudo lakoto.

Medtem sta se kmet in stražnik tiho pogovarjala. Nista bila toliko oprezna, da bi se oddaljila. Tenkočutna ušesa sv. Petra so ujela stražnikove besede. Mož postave je ukazoval:

»Matevž, tako naredi, da bo stari spal pri vhodu, mlajši pa na drugem koncu. Ponoči bom starega, ki se mi zdi sumljiv, zvezal in odpeljal v zapor, kjer mu bom nekoliko izprašal vest. Obema ne bi bil kos in mlajši tudi ne izdaje upornosti. Meni se zdi celo prikupen.«

»Prav! Bom že tako uredil, da bo vse v redu,« je šepetaje odvrnil kmet, nakar sta se moža poslovila.

Potnika sta končala s skromno večerjo. Kmet ju je nato odvedel proti kozolcu, kjer jima je pokazal ležišči, rekoč svetemu Petru:

»Tu pri vhodu ležite, saj ste močnejši in starejši, raz tovariš pa naj gre na drugi konec. Ste razumeli? Ne kadita na mrvi in dobro spita!«

Kristus in Peter sta po lestvi splezala pod strop kozolca, kjer ju je objel topel vonj sena. Svetnik je takoj stekel preko kupa na drugo stran, ker se je bal nočnega obiska. Ko se je potuhnil v mehko ležišče, je dejal:

»Oprosti, Gospod, če se bom vlegel v kot, kajti zebe me in moti mesečina, ki sije pri vhodu.«

Kristus je vedel za vzrok njegovega početja in govorjenja. Odpustil mu je hinvasko laž in odgovoril:

»Meni je vseeno! Le odpočij se!«

Nato je z lahnim nasmehom zadremal, sv. Peter pa se je nemirno premetaval v kotu. Vkljub utrujenosti ni mogel zaspiti, ker ga je grizla vest. Čas se je pomikal

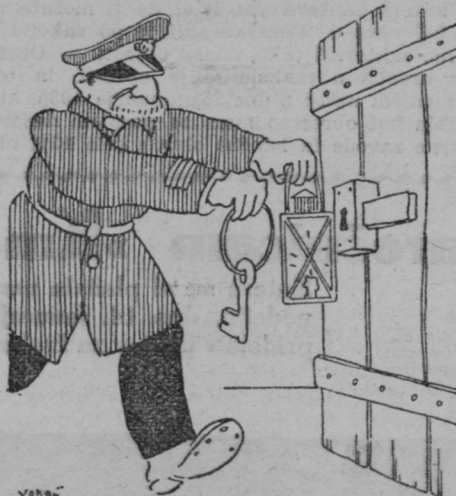
proti polnoči in njemu je bilo čedalje težje pri srcu. Splazil se je potihoma čez kup, da bi pogledal, če Gospod spi. Nenadoma ga je zgrabila močna roka za vrat in strog glas mu je zapretil:

»Niti besede ne zini! Z menoj pojdi!«

Kristusov obraz se je v spanju nasmehnil. Sv. Peter je ob tem spoznal, da Gospod ve, kako ga je hotel on prevariti. Svetniku so stopile znojne kaplje na čelo in v blede mesečini je z grozo ugledal stražnikov obraz, ki je pretil kot črni oblak ob hudi uri.

Kar je sledilo, se je odigralo tako naglo, da sv. Peter niti sam ni vedel, kdaj in kako se je znašel za težkimi zapahi vaškega zavora. Šele tedaj, ko je stražnik potegnil ključ iz ključavnice, se je zavedel

bridke resnice. V obupu je vil roke in govoril:

»Gospod, odpusti, da ti nisem zaupal namenov teh podlih ljudi, ki me bodo jutri linčali. Žal mi je, da sem te hotel oslepiti samo zato, da bi se obvaroval nesreče. Kako izdajsko je bilo moje početje! Veruj mi, da se kesam in obljubljam ti, da je bil to moj zadnji greh. Usliši me, Gospod, in reši me!«

Gospod je dojel te besede in usmiljen je ga je prevzelo. Vstal je in odšel na polje. Klasje se mu je klanjalo, ugašajoče zvezde so še enkrat močnejše zagorele, ptički so zapeli, jutro je priplulo izza gore ter pozlatilo obzorje. Kristus se je vrnil v vas k županu in ga poprosil za sv. Petra.

»Če sam Bog pride, ga ne izpustim!« se je obregnil župan. »Kako dolgo te mi bo zdelo, tako dolgo bo sedel. Ako me ne pustite pri miru, še vas zaprem...«

Gospodov pogled ga je prisilil k molku. Kristus je mirno šel pred zapor. Vrata za-

pora so se sama odprla in pred kolena mu je padel skesani Peter.

»Vstani! Vse ti odpuščam. Pojdiva od tod!«

Mirno sta odšla, ne da bi se zmenila za župana, stražnika in ljudi, ki so se medtem začeli zbirati.

Sv. Peter je dolgo molčal, ko sta že bila daleč od vasi, je potožil:

»Gospod, pojdiva s tega sveta! Ne bom več hodil tod, kjer zahtevajo legitimacije in zapirajo nedolžne ljudi.«

*

KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?

Čaplja: 50 let

Lev: 50 let

*

SMEJTE SE!

»Veš, kaj je Koritnik včeraj rekel o tebi? Da si velik teliček!«

»In kaj si mu ti odgovoril?«

»Da je to nesramno, če kdo človeka sodi samo po zunanosti.«

»Ali ste sami izvršili tatvino?« je vprašal sodnik obtoženca.

»Seveda, gospod sodnik!« je odgovoril obtoženec. »Saj veste, da se človek ne more zanesti na poštenost drugih!«

»Prav za prav sem si hotel dati izpipati samo en zob, toda zobozdravnik je moral izpipati še drugega.«

»Ali je tudi drugi bil tako slab?«

»Ne, ampak zobozdravnik ni imel drobiža, da bi mi vrnil iz stotaka.«

*

UGANITE!

V dveh možnjah je enako število dinarjev. Če vzameš iz ene možnje 25 dinarjev in jih daš v drugo, potem imaš v tej dvakrat toliko denarja ko v prvi. Koliko dinarjev je bilo v vsaki možnji? (Pet in sedemdeset dinarjev.)

Zbrana je bila velika družina in navzoči so bili: 1 stari oče, 2 očeta, 2 materi, 4 otroci, 3 vnuki, 1 brat, 2 sestri, 2 sina, 2 hčeri, 2 zakonska moža, 2 zakonski ženi, 1 tast, 1 tašča in 1 snaha. Koliko oseb je bilo v sobi? (šestdeset.)

Ni živ, pa vendar mu srce bije? (Ura.)

*

IGRAJTE SE!

Nos in uho

Voditelj igre reče: »Zgrabite se vsi z levo roko za nos, z desno pa za levo uho preko leve roke. A sedaj naglo menjavajte, tako da z desno roko zgrabite nos, z levo roko preko desne pa desno uho.« — Kdor se zmoti, mora dati zalog.

*

POIŠČITE!

Kje je lev?

Društvene vesti in naznanila

Št. Iij v Slov. goricah. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo, 14. januarja, telovadno akademijo z 19 točkami. Po akademiji prosta zabava. Prijatelji naših organizacij vljudo vabljeni od blizu in daleč!

Lopata pri Celju. Knjižnica Prosvetnega društva je na razpolago vsem in posluje vsako nedeljo in praznik od 10 do 12 v prostoru g. Jožefa Frececa, Lopata 1.

Duhovne vaje za može v »Domu duhovnih vaje« v Ljubljani, Zrinjskega 9, bodo od 15. do 19. januarja. Začetek 15. januarja ob 19. Prehrana za vse tri dni 100 din. Priglasite se vsaj pet dni prej. Udeležite se jih v obilnem številu. Pripeljite še kakega drugega moža! Duhovne vaje so ravno zdaj zelo potrebne, ko mnogi verski nasprotniki hujskajo moške; duhovne vaje pa vzgajajo odločne, borbene, značajne može.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Išče se ofer z 2—3 delovnimi močmi. Naslov v upravi.	15
Mlad pek, pomočnik fici z dežele se išče za 10. januar 1940 ali slično. Nekadilci imajo prednost. Osebnost se naj predstavijo v pekarni Rudolf Janič, Zalec.	13
Sprejem najemnika ali ofra, 2—3 osebe, in sicer s 1. februarjem. Naslov v upravi.	12
Dekle, staro 14—16 let, za pomoč gospodinjskih del sprejme takoj gostilna Čok, Šoštanj.	19
Išče se deklet za vse, ki zna kuhati. Warsberg, Smartno ob Paki.	20
Iščem pridno in pošteno kuharico, katera zna vsa gospodinjska dela. Drogenik, Poljčane.	22
Sprejme se v hišo družina s tremi delovnimi močmi, kateri so pridni in poštene. Drogenik, Poljčane.	23
Sodarskega vajenca sprejem takoj. Klemenak Jože, sodar, Mozirje.	21
Zagar se sprejme takoj. Hleb, Zg. Sv. Kungota.	34
Deklica, šole prosta, pridna, se sprejme kot gospodinjska pomočnica. M. Kramberger, Gočova, Sv. Trojica, Slov. gorice.	35
Mlinarskega vajenca išče Mihael Perko, Zg. Voličina, p. Sv. Lenart, Slov. gorice.	33
Sprejem služkinjo. Jožefa Gornik, Ruperče 36, Sv. Marjeta ob Pesnici.	36
Iščem zakonski par, zmožen vinogradništva in sadjarstva. Sima, Poljčane.	38
Poštena služkinja, vajena kuhe, se sprejme k štirim osebami. Plača do 350 din. Kovačič, Slovenska ulica 10.	40
Majer, dve delovni moči, se išče za Pesnico. R. Lirzer, Maribor, Cvetlična ulica 36.	42
Iščem boljšega majerja za posestvo, pol ure od Maribora, z lastno družino petih oseb, sposobni za vsa dela v vinogradu in na posestvu. Poudariti se naj poštene in sposobni. Ivan Grosek, Maribor, Turnerjeva ulica 41.	43
Služkinja za posestvo blizu Maribora, samostojna, pridna, poštena, se sprejme. Gostilna Lisjak, Glavni trg 3, Maribor.	49
Viničarja s štirimi in majerja s tremi delovnimi močmi sprejme po banovinski uredbi posestnik na Košakah 39.	51

POSESTVA:

Kupim majhno posestvo v hribih, lepa, sončna lega. Daleč od ceste, blizu gozda. Nadmorska višina 450—800 metrov. Natančen opis in cena na naslov: Cvijović Milenko, Fram.	26
Posestvo za 55.000 din v bližini Ptujja prodam. Vprašati: Jošt Jakob, Podvinci 21, Ptuj.	24

Trniče na Dravskem polju. Kmečko nadaljevalna šola v Sv. Marjeti na Dravskem polju priredi 14. januarja ob 14 predavanje o svinjereji. Predaval bo okrajni kmetijski referent g. Zupanc iz Maribora. Predvsem se naj tega predavanja udeležijo gospodinje, da slišijo tozadevna navodila za zboljšanje svinjereje.

Stoprce pri Rogatcu. Dne 21. januarja se bo slovesno praznovala Antonijeva nedelja z dvojno božjo službo. Častilci sv. Antona, pridite!

Kaj čakate, može?
Žene za vas skrbe,
da vam res dobro gre!
Da vam bo pa še bolje šlo,
naročite ji še »Kmečko ženo«!

Prodam majhno lepo posestvo v bližini Sv. Lenarta v Slov. goricah. Naslov v upravi.	32
Majhno posestvo s kmečkim mlinom v okolici Maribora ugodno prodam. Naslov pove uprava.	46
Posestvo, šest oralov, ravnina, nove stavbe, inventar 2 kravi, 12 svinj, se proda. Cena 55.000 dinarjev. Filipančič, Krekova 32, Studenci pri Mariboru.	47
Trgovska hiša, dobro idoča, stara trgovina z mešanim blagom, v večjem trgu, tik železniške postaje, na prodaj. Cena 50.000 din. Pojasnila daje Damiš, Sp. Radvanje 29, Maribor.	48

LOKALI IN STANOVANJA:

Dijakinja glasbene šole išče stanovanje v Mariboru pri dobri družini. Naslov v upravi.
 41 |

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.	
Kmetje! Ko po dolgi mučni poti v Maribor prispete, jedli, pili boste prav poceni, z vinom štajerskim postreženi, k Lisjaku jo zavijte, žej, lakoto potolažite. Srečni, zdravi in veseli boste domov odpeli. A. E. Lisjak, gostilna »Triglav«, Glavni trg 3.	50
Razprodaja starega pohištva Maribor, Zrinjskega trg 3, pritličje, levo. Ogleđ vsak dan od 2 do 4.	27
Drevesca: češnje, breskve, nizke vrtnice in spenjavke, vinsko trsje in ključje, jablane itd. dobro kupite v drevesnici Jelen, št. Iij pri Velenju.	29
Proda se 20 mesecev star licenciran bik. Franc Plavčak, Mače, p. Loče.	37
Krava na novem mleku s teletom vred se proda. Maribor, Frankopanova 14.	31
Tamburaški instrumenti, kompletni in dobro ohranjeni, se prodajo. Vprašati pri hišniku glavne pošte Maribor 1. »Poštni rog.«	44
Prodam bika, 18 mesecev starega, prvovrsten plemenjak, siv, približno 480 kg. Komisijsko potrjen. Franc Krivec, Dol pri Hrastniku.	45
Čist čebelni vosek in odpadke od sveč stalno kupuje tvornica Reich Josip, Tezno pri Mariboru.	39
Vinogradnika iščem, ki bi mi posodil 25.000 do 30.000 din na dobo treh let. Za protiuslugo točim v gostilni njegovo vino. Ponudbe na upravo pod »Gostilničarka 16«.	

Odeje, zavese, preproge, koce, pernice kupite najceneje pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg 1.

Pozor! Po 2500 din prodam dva nova bencinska Ara in Moravija motorja z vozičkom in mlatnico. Š. Skrbinšek, Sp. Hajdina, p. Ptuj. 53

Zivljenje je gibanje in kretanje!

Zanesljiva ura gre vedno enako dobro. Če se pa vzmet odtrga, tedaj je gibanja konec. Če gre ura prepočasi, je temu vzrok najbrž zaprašenje. Treba je uro očistiti, in to temeljito, ter jo odslej obvarovati prahu. Tedaj gre zopet dobro. Pri človeku tudi ni drugače. V telesu nastanejo namreč večkrat kake zapreke. Spočetka jih seveda ne občutimo, ker posvečamo slabi prebavi in zaprtju premalo pažnje. Ko pa nastopajo že hemoroidi, kožne bolezni, obolenja vsled sečne kisline, prekomerna debelost, obolenja jeter in žolča ali celo poapnenje žil, tedaj pomaga le temeljito čiščenje. »Planinka« čaj Bahovec je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Jeseni ga jemlješ skozi 6—12 tednov, sicer pa 1—2 krat tedensko. Priskrbi temeljito čiščenje, utrjuje zdravje in daje svežost. Pijte torej »Planinka« čaj, katerega dobite v vsaki lekarni po 20 din in 12 din.

Reg. S. br. 19.697/35.

Kravo, visoko brejo, proda Fras Martin, Sv. Jakob v Slov. goricah. 25

Razprodaja starega pohištva: Maribor, Zrinjski trg 3, pritličje, levo. Na ogleđ dnevno od 2 do 4. 14

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovec, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Preskrbite si ostankov raznega blaga po stari ceni pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6! Moške in ženske srajce, predpasniki, obleke, hlače, belo platno za rjuhe, svilnat popelin od 8 din, rokavice od 5 din, moške obleke, nove, od 280 din. 52

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

POZIV UPNIKOM!

Lesna in gospodarska zadruga v Slovenski Bistrici, reg. zadruga z omeji. zavezo, se je razdružila in stopila v likvidacijo.

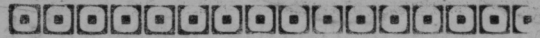
Upniki se pozivljejo, da prijavijo svoje terjatve v roku šestih mesecev od dneva objave tega poziva na: Sprager Franc, Videž, Laporje. 30

ZA NOVICE

venčke, šopke, izdelujemo po naročilu najceneje, perje za postelje že od 8 din naprej, izgotovljene blazine in pernice dobiš pri 54

»LUNA«, Maribor s a m o Glavni trg 24.

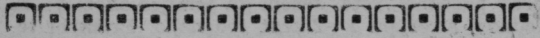
Z A Z I M O

damske in moške plašče, obleke, klobuke, pletenine, trikotažo itd. v veliki izbiri najugodnejše pri

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

TRTA

Cepljenke najodličnejših vrst ter kličiči in korenjaki Kober 5BB, Telemi 8B, Chaselas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta zamčena.

Vegetar. in drevesnica

Prvi Jugoslavenski Loznjaci

Ceniki zastonj in poštnine prosto!

Daruvar.

718

Do nadaljnjega

se prodaja še po starih cenah manufakture pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnosta-jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Kmetovalci, pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati!

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica: Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

HRANILNE KNJIŽICE, 3% OBVEZNICE in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje 18

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

Kupujte pri nasih inserentih!

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I 92

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—